

Рôкъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 17-го Новембра, 1904. Число 46. — Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, November 17, 1904. No. 46.

Дуже важне!

Подаемо до вѣдомости всѣмъ Братствамъ и вôддѣламъ Рус. Нар. Союза и всѣмъ поодинокимъ членамъ, що на VIII-ôй Головной Конвенціи Р. Н. Союза въ Шамонинъ, Па. делеґаты ухвалили, що кождый членъ Р. Н. Союза мае платити разъ въ роцѣ въ мѣсяци Децембру 25 центôвъ на желѣзный фондъ.

Ся ухвала була оголошена въ орґанѣ Союза „Свободѣ" число 26. зъ дня 30. Юнія, 1904.

Длятого поручае ся всѣмъ членамъ Р. Н. Союза выконати сю ухвалу. Хто сего не зробить стратить всѣ права членьскѝ до орґанізаціи Р. Н. Союзъ.

К. Кирчôвъ, предс.,
С. Ядловскій, секр,
Ал. Шаршонь, касієръ.

НОВИНКИ.

— ВЪ Sayre, Pa. знайдено у водѣ неживого чоловѣка 9-го с. м. и не звѣсно що за оденъ той чоловѣкъ. Полісменъ мене завôзвавъ, щобы его видѣти. Є се чоловѣкъ дуже сильно збудованый, чоло его лысе, вуса не дуже великѝ, на однôй сторонѣ не мавъ вусъ. Догадують ся, що его злочинцѣ обрабовали и кинули у воду. Найдено коло него пуляресъ и 60 центôвъ. Посвѣдченя не мавъ жадного при собѣ, то не знати хто вôнъ такій. Братя Русины если бысьте уважали що ся де стративъ якій вашь краянъ то може бути, що се той, котрого знайшли неживого у водѣ.

Гр. Ковалевичъ.

— ВЪ Коди, Ва. напало чотырохъ бандитôвъ на банкъ, забили касієра, зрабували грошѣ и посѣдавши на конѣ, поутѣкали. Въ слѣдъ за ними пустилась поліція и 100 уорyженыхъ горожанъ. Третого дня дôстали бандитôвъ въ лѣсѣ. Зачала ся стрѣлянина, одного коня забито и одного опришка зранено. Поліція и горожане зачали окружати лѣсъ, щобы не выпустити зъ него бандитôвъ, однакъ коли сего доконали, не знайшли бандитôвъ, всѣ чотыри высмикнулись, такъ що и слѣдъ за ними щезъ. Тамошный шерифъ вызначивъ $10.000 нагороды тому, хто выслѣдить бандитôвъ.

— ВЪ Денвилъ, Па. фармеръ Джексонъ въ траґічный способъ закôнчивъ свое жите. Коли зрывавъ яблока зъ дерева, зломалась пôдъ нимъ галузя и нещасный завѣсивъ ся на торбинѣ зъ яблоками, котру мавъ перевязану черезъ шию. Коли спадавъ на землю, торбина зачѣпилась о галузь а вôнъ задусивъ ся шнуркомъ вôдъ торбины. Доперва по годинѣ вôдтяли його неживого вже.

— ВЪ Синсинаті, О. знайдено на незабудованôй площѣ трупа 18 лѣтнои дѣвчины, котра зôстала пробита штилетомъ. Передъ кôлькома днями згинула въ той самъ способъ и на тôмъ самôмъ мѣсци друга дѣвчина. Злочину того допустила ся отже та сама особа, але злочинця не выслѣджено еще.

— ДНЯ 7-го падолиста на потягу поспѣшнôмъ, що ѣхавъ зъ Вашинґтону до Ню Йорку ѣхало кôлькохъ опришкôвъ, котрѝ намагали ся пôдчасъ ѣзды вôдôпняти експресовый вôзъ. Однакъ въ самъ часъ спостерѣгъ се кондукторъ и выстрѣлами зъ револьвера сполошивъ бандитôвъ, котрѝ зъ потягу позôскакували и поутѣкали. Повѣдомлено о тôмъ поліцію, котра слѣдить за злочинцями.

— ВЪ селѣ Поляны суровецькѝ въ Сянôччинѣ мала мѣсце слѣдуюча пригода. Однѝ парубки зъ того села бажали побѣды Японцямъ, а другѝ Росіянамъ. Въ наслѣдокъ того прийшло до суперечки мѣжь ними. Тогдѣ выступае оденъ зъ парубкôвъ и щобы погодити сварячихъ ся, каже выбрати вôсьмохъ парубкôвъ зъ помѣжь тыхъ, що стоять за Росіянами а чотырохъ що за Японцями и нехай они бють ся. Котра сторона побѣдить. та побѣдить на вôйнѣ. Парубки выбрали 8 высокихъ що за Москалями и 4 низькихъ що за Японцями и въ недѣлю вечеромъ мали бити ся. Але тыхъ 8 парубкôвъ були певнѝ побѣды а щобы еще лѣпшои набрати охоты, пôслали собѣ по горѣвку и попили ся. Прийшовъ вечеръ. Тѝ що стояли за Японцями нѣчого не пили, бо бояли ся що ихъ е чотырохъ а тамтыхъ вôсьмохъ. Зачала ся бійка. Чотырохъ тверезыхъ парубкôвъ побило на голову вôсьмохъ пяныхъ, але за бійку опинили ся въ судѣ въ Сяноку и дôстали по три мѣсяцѣ арешту за побите.

— ВЪ Джерзі Сіти, Н. Дж., арештувала поліція трохъ поважныхъ горожанъ пôдъ закидомъ знасилуваня молодыхъ дѣвчатъ, шкôльныхъ учениць. Проти одного зъ тыхъ горожанъ выступило зô скаргою 14 дѣвчатъ о знасилуване ихъ. Поліція выслѣдила цѣлу шайку мужчинъ въ Джерзі Сіти и Гобокенъ, заживаючихъ досить великого поважаня середъ горожанъ, котрѝ вже вôдъ довшого часу заспокоювали свои звѣрячѝ похоти на невинныхъ дѣвчатахъ.

— ВЪ цѣлой державѣ Илинойсъ пануе великій страйкъ углекопôвъ. Въ страйку бере участь бôльше якъ 50.000 робôтникôвъ. Компаністы не спѣшать ся погодити ся зъ робôтниками, бо въ тôмъ мѣсяцю нема великого попиту за угльомъ въ наслѣдокъ теплыхъ днѣвъ. Компаністы хотять зломити упôръ страйкуючихъ, довѣвши ихъ до нужды. Разомъ зъ робôтниками страйкуе 750 инжинерôвъ.

— ЯКЪ звѣсно жиды належать до племены семѣтського и ихъ называють Семітами, такъ, якъ мы належимо до племены славянського и насъ называють Славянами. Ворогôвъ жидôвъ называють анті семітами. Антісемітôвъ е много въ старôмъ краю, суть они и въ Америцѣ. Въ Бостонѣ, Масс., записали ся двѣ жидôвочки до школы танцѣвъ. Коли о тôмъ довѣдали ся другѝ ученицѣ, заявили учителеви танцѣвъ, що до школы не будуть приходити, доки не выжене зô салѣ жидôвокъ. Учитель радъ не радъ мусѣвъ се зробити.

— НА всесвѣтнôй выставѣ въ Сенъ Луі, Мо. показують воздушный бальонъ, котрымъ можна кермувати у воздусѣ. Є се найлѣпшій выноходъ сего рода, а выноходчикъ його е Американець и называе ся Болдвінъ. Вже кôлька разôвъ взносивъ ся вôнъ бальономъ въ гору въ напрямѣ зъ горы означенôмъ и вертавъ на те саме мѣсце, зъ вôдки взнѣсъ ся. Въ воздушнôй подорожи осягнувъ вôнъ высоту 1200 стôпъ, а на годину робить пересѣчно 12 миль.

— ВЪ Колумбусъ, Місс., арештувала поліція шѣстьохъ Муринôвъ, пôдозрѣваючи ихъ о замордоване молодого бѣлого чоловѣка. Арештантôвъ стерегла поліція, бо народъ бувъ такъ заворушеный, що хотѣвъ чорныхъ злѣнчувати.

— ТЫМИ днями лучила ся въ Ню-Йорку при улици замешкалôй Китайцями слѣдуюча пригода, Оденъ Китаець Мокъ-Дукъ йшовъ пôзно въ ночи до дому. Нагло роздавъ ся на улици двократный выстрѣлъ зъ револьвера, вôдтакъ крикъ, хтось поваливъ ся на землю и хтось зачавъ утѣкати. Утѣкаючого зловила поліція. Се бувъ также Китаець Ле-Анґъ. Справа цѣла выяснилась на поліціи. Забитый Мокъ-Дукъ заснововавъ товариство, котре боролo ся зъ другимъ товариствомъ китайськимъ. Рôкъ тому назадъ оденъ членъ того другого товариства згинувъ тайною смертію, а по двохъ мѣсяцяхъ другій. Пôдозрѣне пало на Мокъ-Дука, його арештовано, але вôдтакъ выпущено на волю, бо не було доказôвъ проти него. Мокъ-Дукъ, щобы пôмстити ся за заподѣяну йому зневагу, розказавъ въ судѣ про деякѝ нечеснѝ справки членôвъ зненавидженого нимъ товариства. Поліція починила многѝ арештованя середъ косоокихъ Китайцѣвъ, и теперь мала вôдбути ся розправа проти нихъ, а головнымъ свѣдкомъ мавъ бути Мокъ-Дукъ. Загроженѝ Китайцѣ постановили позбути ся небезпечного свѣдка, кинули мѣжь собою жеребъ, хто мае його спрятати. Жеребъ упавъ на Ле-Анґа и той справдѣ выконавъ се, що йому поручено.

— ВЪ Прусахъ засудивъ судъ 13 лѣтню дѣвчинку Польку за образу маестату на три мѣсяцѣ вязницѣ. Всѣ часописи дуже остро осудили дотичного судѣю, котрый такъ тяжко покаравъ нерозумне дитя.

— ВЪ Чікаґо, Ил. вôдбувъ ся тыми днями двобій на револьверы мѣжь двома жѣнками. Кожда зъ нихъ стрѣлила 5 разôвъ и одна поцѣлена кулею на мѣсци померла, друга выйшла здорова, але сейчасъ попала въ руки поліціи. Обѣ жѣнки мали по 30 лѣтъ, були замужнѝ и досить маючѝ. Причиною двобою була вѣчна сварня мѣжь ними. Ихъ мужѣ жили зô собою въ приязни и не зважали на непорозумѣня жѣнокъ.

— Зô Шлісельбурской крѣпости въ Росія выпущено на волю нігілістку Марію Фінґеръ по 20 рокахъ тяжкои вязницѣ. Єѣ засуджено зъ разу на смерть, за тото, що въ роцѣ 1881 дала знакъ хустинкою коли перѣжджавъ царь Александеръ II и тогдѣ кинено на него бомбу. Кару смерти замѣнивъ царь Александеръ III на 20 лѣтню вязницю на просьбу єѣ брата, славного спѣвака на дворѣ царскôмъ. Теперь минуло 20 лѣтъ. Марію Фінґеръ выпущено зъ вязницѣ, але рôвночасно заслано єѣ до Арханґельска до пôвнôчнои Росіи, яко людину небезпечну.

— СВѢТОВОИ славы спѣвакъ Иванъ Шварцъ, родовитый Росіянинъ, котрый недавно спѣвавъ въ дрезденьскôмъ театрѣ, зôставъ заанґажованый до театру въ Одессѣ. Коли однакъ приѣхавъ до Одессы, арештувала його поліція, яко дезертира и сейчасъ вôдослано його на поле битвы.

— ДО одного зъ нюйорскихъ театрôвъ пôйшовъ 14 лѣтный хлопець, забравши зô собою богато яблокъ. Въ театрѣ гра артистôвъ дуже йому сподобала ся, и зъ великои утѣхи ставъ кидати на сцену яблоками. Коли полісменъ хотѣвъ йому въ тôмъ перешкодити и выкинути за дверѣ, хлопець зачавъ кричати зô всѣхъ силъ: „Горить! горить!" На сей крикъ наставъ въ театрѣ великій переполохъ и всѣ люде кинулись до дверей. Въ самъ часъ успокоивъ всѣхъ директоръ театру, пояснивши зô сцены цѣлу авантуру. Хлопця заведено на поліцію, де вôнъ зôзнавъ, що въ театрѣ бувъ першій разъ и не знавъ якъ тамъ поводити ся. Судѣя засудивъ хлопця на $10.00 кары.

Часъ выгравки годинника на будову церкви въ Ст. Луі, Мо. вôдложеный и зôстане оголошеный пôзнѣйше.

Комітетъ.

О пôдземныхъ скарбахъ.

Розповѣвъ Андрѣй Каменьскій.

(Конецъ)

Діяманты звычайно находять ся въ нанесенôй земли въ грудовищахъ, надъ рѣками тамъ де и золото. Тому вони находять ся на свѣжихъ земляхъ, де ще недовго люде жили, именно въ нововôдкрытыхъ земляхъ де е великй зсыпы каменя. Доперва, коли вышукають усѣ діяманты на такихъ мѣсцяхъ, тодѣ йдуть въ горы копати.

Діямантъ не е нѣчимъ инчимъ, якъ кристалізованымъ углемъ, такимъ углемъ якій выкопують зъ землѣ и нимъ палять. И діямантъ може на огни згорѣти дуже легко.

Кромѣ діямантôвъ, е ще инчй дорогй каменѣ. Червонй рубины, зеленй шмарагды, синй сафіры. Тй каменѣ суть такожь дорогй. Ихъ пôзнати такожь по тôмъ, що вони дуже твердй и рисують инче каменѣ. Але вони мягчй вôдъ діяманту и діямантъ робить на нихъ рису. Ихъ шлѣфують порошкомъ діямѣнтовымъ.

Вони находять ся въ скалахъ, що колись выливались зъ глубины землѣ, въ скалахъ вульканічныхъ.

Що до матеріялу то тй каменѣ суть звычайно глиною, але въ якійсь способъ вони выкристалізували и прибрали дуже гарный видъ и фарбу.

Крѣмъ дорогихъ каменѣвъ е ще менче дорогй, такъ званй пôвдорогоцѣнни каменѣ. Суть то опалѣ, яспісы, ахаты, карнеолѣ, хальккедоны и т. д.

Вони суть такожь уживанй на оздобу.

Плятина.

Плятина е металь, що барвою лежить межи срѣбломъ а оловомъ. Вôнъ е дуже тяжкій, ще тяжшій якъ золото и такъ само дорогій. Той металь на грошѣ не дуже здавъ ся, хочь въ Росіи робили зъ него якійсь часъ грошѣ.

Находить ся вôнъ въ нанесенôй земли надъ рѣками такъ якъ и золото. Але коли золото находить ся въ рôжныхъ мѣсцяхъ землѣ, и воно звѣсне було зъ первовѣку, плятину вôдкрыли доперва Испане въ Америцѣ. Опôсля (1882 р.) вôдкрыто плятину въ Уралѣ и звôдтамъ властиво походить уся плятина, яка е въ ужитю.

Плятины уживаесь въ лябораторіяхъ. Коли хочемо стопити якій небудь металь або мінералъ загаломъ, то зъ нѣчого инчого не можемо зробити начиня въ котрôмъ маемо топити, тôлько зъ плятины, бо всѣ металѣ топлять ся якъ не въ легкôмъ то въ дуже сильнôмъ огни, а плятина не топить ся. До того вона анѣ не ржавѣе, анѣ не згоряе, такъ якъ и золото и тому зачисляе ся до благородныхъ металѣвъ, хочь блескъ плятины не е такъ гарный якъ блескъ золота або срѣбла.

Живе срѣбло або ртуть.

Кождый зъ читачѣвъ бачивъ термометеръ, котрый показуе кôлько е степенѣвъ тепла або зимна.

Въ шкляннôй рурцѣ е живе срѣбло, або ртуть и оно на теплѣ розширяесь, а на зимнѣ стягаесь. Такъ и дѣесь впрочѣмъ зъ усѣми тѣлами.

Навѣть люде кулять ся коли зимно, а вытягають ся коли тепло. Такъ роблять и металѣ. Отже тое живе срѣбло е металемъ, такимъ якъ мѣдь, якъ олово, срѣбло, желѣзо. Тôлько той металь мае то до себе, що при звычайнôй температурѣ вôнъ е течію, а не тѣломъ цѣпкимъ, такъ якъ инчй металѣ. И такъ якъ инчй металѣ при высшôй температурѣ топлять ся а при низшôй цѣпенѣють, такъ само и ртуть. Тôлько ртуть цѣпенѣе доперва при дуже низькôй температурѣ, бо при 39° Ц. зимна. Такъ що термометры тôлько на высокôй пôвночи замерзають.

Ртуть добувають або чисту и збирають въ фляшки, або дôстають еѣ зъ руды, що зве ся циноберъ. Та руда е червона, цѣпка. Ртуть не находить ся въ многихъ краяхъ. Въ Европѣ вона находить ся тôлько въ Италіи и въ Каринтіи, за те въ Америцѣ находить ся на кôлькохъ мѣсцяхъ.

Ртуть е крôмъ золота и плятины найтяжшимъ металемъ. Коли до ртути кинете кусенъ олова, або мѣди, або желѣза, то тй металѣ будуть такъ плывати якъ дерево на водѣ.

Олово, цина, цинкъ.

Щобъ скôнчити зъ металями розкажу коротко ще про три важнѣйщй.

Олово сино-бѣлый мягкій металь. Єго можна нôгтемъ зарисувати. Воно пише на папери и давнѣще його вживано до писаня тому й теперь матеріялъ котрый пише, звемо оловецъ, хоть оловцѣ роблять тôлько зъ графіту, те зъ чистого вугля. Олово такожь топить ся дуже легко, бо вже при 326° Ц. Находить ся воно въ Оловяннôмъ Мѣстѣ або въ Leadville въ Колоредо. Руда зъ котрои добувають олово зве ся галенітъ. Я вже говоривъ, що въ тôй рудѣ находить ся такожь все трохи срѣбла. Руду тую товче ся, меле ся и вытоплюе ся металъ.

Цина служить на начине и посуду, дальше яко домѣшка до мѣди на бронзъ, а знаемо що зъ бронзу роблять статуѣ, каноны и дзвоны, а колись выробляли зъ бронзу усе те, що нинѣ выроблюють зъ желѣза: ножѣ, мечѣ, списы.

Цинкъ починають вживати вже й нашй люде, яко бляху на покрыте дахôвъ. Цинкъ змѣшаный зъ мѣдію зве ся бресъ. Є се рôдъ бронзу. Бресъ называють въ Старôмъ Краю мосяжемъ.

Каінітъ и Карналітъ.

Коли люде копали давнѣще за солію въ прускôмъ мѣстѣ Страссфуртѣ, що теперь славне на цѣлый свѣтъ, то нѣмъ докопали до самои соли, мусѣли усувати величезнй скôлькости усякои землѣ и камѣня. Тй мінералы що вони усували поназывали рôжно: каінітъ, карналітъ, поліґалітъ. Тй мінералы були непотрѣбною завадою, и Нѣмцѣ ихъ звали Abraumsalze. Такъ тревало довгй роки. Ажь ось оденъ ученый сказавъ, що тіи землѣ, каінітъ и карналітъ, мають въ собѣ якъ разъ такй части, що ними рослина живить ся и що находять ся въ гною. Значить якбы тыми землями, чи якъ ю звали солями, загноѣти поле, то вонобъ мусѣло гарно родити. И отъ вони спробували. Показалось дѣйсно, що тй землѣ — той карналітъ и каінітъ суть дуже пожиточнй и отъ компанія зачала продавати ихъ рôльникамъ. Рôльники якъ спробували, що дѣйсно земля добре родить, коли посыпати тыми землями, почали купувати и дорого платити. И отъ до чого дôйшло. Увесь коштъ зъ копальнѣ соли покрывае процентъ карнеліту и каініту, а сôль кухонна яку такожь тамъ добувають остае чистымъ зыскомъ. Такъ вже другій разъ пôзнали мы, що то що перше заваджало, стало дорогоцѣннымъ. Тй землѣ чи соли називають штучными гноями. Вони для рôльника суть дуже важнй, треба однако вмѣти ихъ уживати.

Въ полудневыхъ краяхъ находить ся на многихъ мѣсцяхъ такожь певный рôдъ землѣ, що звесь гуано и та земля е ще лѣпша и дорозша якъ каінітъ и карналітъ и уживаесь такожь якъ гнôй. Єѣ везуть цѣлыми кораблями ажь зъ Оцеаніи до Европы и продають за великй грошѣ.

Коли мы розказуемо про пôдземнй скарбы, то на закôнчене скажемо де-що про камѣнь, що служить на будову.

Камѣнь е дуже важною рѣчею. Подумайте тôльки, що нашй села въ Старôмъ Краю горять разъ у разъ, тому що домы ставлять не зъ каменя, а зъ дерева, що крыють ихъ не бляхою або шіфромъ, то е лупанымъ каменемъ, а соломою або деревомъ. Край, що перестае будувати зъ дерева, а зачинае будувати зъ каменя, пôдносить ся на выщій степень цівілізаціи, такъ якъ чоловѣкъ, що деревяну соху заступивъ желѣзнымъ плугомъ, або такъ якъ той чоловѣкъ, що замѣсть сокиры зъ каменя почавъ вживати сокиру зъ металю.

Широкій ужитокъ каменя на будову може однакъ доперва тодѣ мати мѣсце, коли мае ся добрй дороги. Тому и камѣнь на дороги е дуже важною рѣчею. Хто порôвнуе дороги въ нашихъ галицкихъ мѣстахъ зъ дорогами на пр. въ Нѣмеччинѣ переконаесь, що у насъ тротуары зъ пѣсковця хоть и не злого, а въ Нѣмеччинѣ зъ каменя твердого, вульканічного. У насъ дороги зъ кепского вапняку, а въ Нѣмеччинѣ зъ каменя вульканічного.

Тому щасливй тй краѣ, що и камѣнь мають лѣпшій. До такихъ краѣвъ належить и въ тôмъ зглядѣ Захôдна Европа и Пôвнôчна Америка. Вони мають добрый будôвельный матеріялъ.

Вода.

Коли хто хоче бачити гарнй рѣчи, то не конче треба ихъ шукати въ высокихъ палатахъ. Подѣть у лѣтѣ до огороду и дивѣть ся на каплю росы. Вона полискуе и миготить на сонци краще якъ перла и діямантъ. Дивѣть ся на море при спокôйнôй погодѣ, якй чуднй барвы мае вода — надивитись не можна. Гляньте на водопадъ, яка могуча сила бе вôдъ него. А розбурхане море, зъ темною брунатною водою, коли кидае кораблемъ, и здаесь филями може прикрыти цѣлый островъ коло котрого плывете, не навѣвае поважного успособленя и страху?

Та я не буду говорити нѣ про море, нѣ про рѣки, нѣ про пожиточнôсть звычайнои воды, нѣ про еи шкôдливôсть коли вона нечиста, а про воды мінеральнй, що суть такожь пôдземнымъ скарбомъ, бо суть неоцѣнеными цѣлючими водами.

Я вже говоривъ, що вода розпускае усѣ мінералы. Представте собѣ отже, що вона щѣлинами вникае въ глубину землѣ и переплывае черезъ глубину землѣ и камѣне, то вона мусить розпускати деякй части зъ тыхъ земель и камѣнѣвъ. Коли вода переплывае черезъ таке камѣне, що досыть легко деякй части зъ него розпускають ся, то така вода, що потôмъ десь выплывае яко жерело, або вытрискае яко фонтана зъ землѣ, буде зватись водою мінеральною. Кожда вода особливо жереляна мае въ собѣ розпущенй рôжнй части, але вона называесь мінеральною тôлько тодѣ, коли богато тыхъ частôвъ мае въ собѣ розпущеныхъ. Такъ вода мінеральна може въ собѣ содержати магнезію, альканъ, желѣзо, сѣрку, сôль и т. д. Воды мінеральнй дѣлять ся тому въ слѣдуючій способъ.

Алькалічнй воды, що мають въ собѣ розпущену соду и угляну кислоту и помагають на индіґестію и хронічнй катары органôвъ вôддыханя. Такй воды находять ся въ славнôмъ Карльсбадѣ.

Воды гôркй мають въ собѣ сульфаты, магнезіи и соду, они служать на прочищене.

Воды муріятичнй мають сôль кухонну и служать проти ревматизму, подагры, скрофулôвъ.

Суть ще воды землянй, мають сульфаты и карбонаты вапна, воды сѣрчанй, индеферентнй и инчй, проти рôжныхъ хоробъ.

Въ водахъ мінеральныхъ або купають ся або ихъ пють. Чому вони помагають зрозумѣе всякій, коли зважить надъ слѣдуючимъ. Коли хтось заслабне то кличе лѣкаря и той записуе якесь лѣкарство. Тое лѣкарство е якъ разъ якійсь рослинный або мінеральный продуктъ на пр. сôль кухонна, або магнезія, або сода, або получене сѣрки, желѣза, ртути, соду и т. п. Коли отже вода мінеральна мае вже зъ природы такй получення въ собѣ розпущенй, то тымъ лѣпше и тому вона помагае неразъ дуже скоро.

Воды мінеральнй суть горячй, теплй и зимнй. Горячими вони суть, коли вытрискають зъ великои глубины и ще не мали часу остудитись. Зимнй не сягають до такои глубины.

Такъ якъ пожиточною е такъ звычайна вода, якъ особливо воды мінеральнй, такъ знову шкôдливыми суть воды, въ котрыхъ жіють усякй дрôбнй ростины и звѣрята, або знову такй воды, що въ нихъ розущене олово, цинкъ, арсенъ.

Тому зъ причины нечистои воды панують неразъ страшнй пошести: холера, дизинтерія, тифусъ, воля пôдъ шиею и отруте. Тому треба дуже вважати на те звôдки походить вода и въ якихъ начиняхъ еѣ держить ся. Шкôдливою е особливо вода така, що до неѣ доходять части зъ тѣлъ органічныхъ, отже вода заскôрна и рѣчна.

Кôнчачи про воду, подамъ табличку за кôлько грошей продукують рôчно Полученй Державы якихъ мінералôвъ. Зъ тои таблички буде видно, що желѣзо и уголь дае найбôльшу суму грошей.

Вартôсть продуктôвъ мінеральныхъ Полученыхъ Державъ въ 1902 роцѣ:

Неметалічнй продукты	*Мѣры*	*Скôлькôсть*	*Вартôсть въ долярахъ*
Уголь бітуміновый .	короткй тоны	259,641.000	292,116.000
Антрацітъ зъ Пенсильвеніи . . .	довгй тоны	36,865.000	81,016.000
Петролеумъ . .	барилки	80,894.000	69,610.000
Натуральный ґезъ .			30,754.000
Цементъ . . .	барилки	26,437.000	21,542.000
Сôль . . .	барилки	23,849.000	5,668.000
Вапнякъ для топленя желѣза . .	довгй тоны	8,549,000	4,659.000
Фосфатова скала .	довгй тоны	1,490.000	4,693.000
Воды мінеральнй .			7,586.000
Бораксъ . . .			2,434.000
Металічнй продукты			24,550.000
Желѣзо . . .	довгй тоны	17,821.000	372,775.000
Срѣбло . . .	унцій	55,214.000	71,387.000
Золото . . .	унцій	3,805.500	78,666.000
Мѣдь . . .	фунтъ	659,508.000	76,568.000
Олово . . .	короткй тоны	270.000	22,140.000
Цинкъ . . .	короткй тоны	156.000	14,625.000
Ртуть . . .	фляшки	34,451	1,500.000
Нікель . . .	фунты	5.748	2,701
Алюміній . .	„	7,300.000	2,284.590
Цина — —	— —	— —	— —
Плятина . .	унцій	94	1.814
Висмутъ . ..	короткй тоны	38	3.040
Арсенъ . .	„ „	1.351	81.180
Антімонъ . .	„ „	3.561	634.506

Такъ я скôнчивъ розказувати про найважнѣщй мінералы. Хто зрозумѣвъ вагу тыхъ мінералôвъ, пôзнавъ що оцѣнюючи богацтво землѣ треба брати на увагу не тôлько се яка земля на верха, то е чи вона добра пôдъ управу збôжа, травъ и т. д. чи нѣ, а такожь на то, чи пôдъ землею яку хочемо купити не крыють ся якй богацтва. Коли земля яку купите сама не дуже добра, але коли близько е якй копальнѣ, то добре. Ваша земля иде такожь въ гору. Тымъ рôжнить ся Америка вôдъ Старого Краю. Тамъ звертаемо увагу тôлько на доброту землѣ, ту важно такожь знати якй пôдземнй скарбы вона мѣстить. Тому землѣ въ якôмъ небудь стейтѣ Арізона або Колоредо можуть мати неразъ бôльшу вартôсть, якъ землѣ въ всхôдныхъ стейтахъ.

Кôнчу розказувати о тыхъ пôдземныхъ скарбахъ сподѣючись, що нашй люде, що зô Старого Краю не вынесли о тôмъ нѣякого понятя, вôднесуть деяке глибше розумѣне вартости американьскихъ земель.

ДОПИСИ.

Зъ Sunderland, Mass.

Прошу помѣстити те, що я пишу про тіи москвофільскі атаки, які були въ Джерзи Сити, Н. Дж. въ церкви дня 6-го Новембра. Я не бувъ въ тôй церкви вже минуло два роки, бо менѣ не такъ близько, але мыслю собѣ: пôду вôдвѣдаю о. Пôдгорецкого бо „Свобода" голосила, що о. Пôдгорецкій вже здоровшій и вступлю до церкви. Приходжу я до церкви на утреню, дивлю ся, стоять два священики передъ престоломъ: оденъ на передѣ править Службу Божу читану, а другій за нимъ вôдправлие утреню. А я сиджу въ лавцѣ и думаю а вытримати не можу, мушу ся когось запитати, що то за оденъ священикъ той сивый. Коло мене сидѣвъ якійсь чоловѣкъ и я его питаю, що то за оденъ той сивый священикъ, а вôнъ каже: а тобѣ що до того. Я вôдповѣдаю: менѣ ничь до того, але я ще не видѣвъ такого порядку якъ ту є. А вôнъ каже: „а то твôй бизнесъ? Вôнъ є священикъ и ему вôльно правити въ кождôй церкви. Вôнъ є ту на парафіи, бо его цѣла парафія хоче". Я вже бôльше не говоривъ, бо то було въ Божôмъ мѣсци, але познѣйше довѣдавъ емъ ся, що той сивый то о. Обушкевичь а той, що такъ скакавъ до мене то его довгорылый приятель. Коли о. Обушкевичь скôнчивъ службу заразъ пôшовъ зъ церкви а довгорылый москвофілъ за нимъ. Може хто собѣ подумає: таки о. Улицкій, (бо той, що правивъ утреню такъ называесь) вôдправлявъ спѣвомъ, а Обушкевичь тихо, але треба знати, що о. Улицкого запросили парохіяне а о. Обушкевичь пхае ся самъ на силу.

О. Обушкевичь поставивъ собѣ о. Улицкого за плечѣ, бо вôнъ старшій, бо вже и посивѣвъ, але чести не мае не такъ въ Бога але навѣть въ тыхъ людей, що ся дивили на тую комедію. А думаете, що о. Улицкій правивъ утреню зъ утѣхою? Де тамъ — бо що мавъ звернути увагу на святй передъ вôвтаромъ, то на о. Обушкевича, якъ за давныхъ часôвъ римскі невôльники на своихъ катôвъ. Отожъ подивѣть ся якъ то выглядае. О. Пôдгорецкій працювавъ на тую святиню а теперь мусить вôдхорувати а москвофілы ся тѣшуть и свого американьского вандрôвника о. Обушкевича пхають въ чужу працю. А чому о. Обушкевичь не попрацюе самъ, невыставить собѣ такого храму, щобы у нѣмъ спочѣвавъ, лишь пхае ся на чию працю де его не просять. Я те все самъ видѣвъ на свои очи.

Иванъ Яцишинъ.

Зъ Дербі, Конн.

Дня 6. Нов. т. е. въ Недѣлю, зôбравъ я на хрестинахъ у п. Андрея Собина въ Дербі, слѣдуючі жертвы: Тадей Кузякъ и Марона Марчакъ по 50 цнт.; по 25 цнт. слѣдуючи: Алексій Горбаль, Данько Несторякъ, Олена Борошевичь, Александра Хомковичь, Павло Варянъ, Олена Тарбай, Андрей Собинъ, Таца Желемъ, Онуферъ Горбаль, Дмитро Смыи, Иванъ Маджікъ, Филипъ Ярошь и Аґнеса Мицьо (Муровска); по 15 цнт. дали: Настя Хомковичь и Кристина Маджикъ, а Гриць Квикъ, Ф. Студантъ и Марія Собинъ по 10 цнт.; Николай Годьо, Илько Ханасъ и Иванъ Бодакъ по 5 цнт. — Разомъ зôбрано 5.00 дол.

Тои самои Недѣлѣ Тиронъ Горбаль зôбравъ на хрестинахъ у п. С. Хвалика въ Шелтонъ, Конн. $4.10. Тй жертвы не були списанй поименно. Грошѣ $9.10 пôсланй дня 7. Нов.

Дуже красно поступили гостѣ на тыхъ забавахъ. Дай Боже, щобы всѣ Русины не лишь на хрестинахъ але при кождôй нагодѣ старали ся выкористати добру хвилю въ користь Руского Народного Фонду.

Я въ имени Комітету мѣсцевого всѣмъ жертводателямъ сердечно дякую за щедрй жертвы. Спаси Богъ.

Алексій Горбаль.

Збирайте жертвы на „Руск. Народн. Фондъ".

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бысте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшй поясненя и пришле потрѣбнй рѣчи.

123 Новыхъ Членôвъ.

Въ мѣсяцю Октобру приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючі новй члены.

В. 1. Петрилякъ Петро
Тиханьскій Андрей
В. 4. Суханичь Микола, дитина
„ Марія „
В. 6. Гайду Иванъ
Василю Булѣ Юра
Гэлай Михаилъ
Бенца Михаилъ
Стайка Иванъ
Розманъ Митеръ
Кришфалуши Иванъ
В. 7. Кавчакъ Антôнъ
Пухиръ Семанъ
Сташицкій Фецко
В. 15. Целепъ Андрей
Серединьскій Михаилъ
В. 16. Сутякъ Танко
В. 17. Копка Гнатъ
Козакъ Михаилъ
Кирекъ Методій
В. 18. Смѣй Александеръ
Пласконь Евдокія.
В. 19. Феньканинъ Иванъ
В. 23. Сабагъ Михаилъ
В. 25. Кушикъ Иванъ
В. 27. Дуда Мойсей
Сейчакъ Михаилъ, дитина
В. 28. Шимскій Иванъ
„ Михаилъ
В. 31. Павлишинъ Павло
Арданъ Димитро
В. 32. Теплицка Анна, дитина
Турестовскій Михаилъ
Шафарь Михаилъ
Санта Михаилъ
Селеверъ Джорджъ
В. 33. Будѣгасъ Марія, дитина
Ґунтарикъ Стефанъ
Яремчукъ Василь
Добанъ Илько
Мицьо Андрей
Шишка Данько
В. 36. Пелешь Петро
Фешь Митро
Тусъ Грипь
Турчикъ Данько
Поляньскій Митро
Деменовичь Микола
Гателовичь Михаилъ
Зозуля Василь
Вацура Михаилъ
Коханъ Митро
В. 37. Синко Стефанъ
Циґанъ Василь, дитина
„ Анна „
Фецичь Никола „
„ Петро „
В. 39. Луковскій Максимъ
Смѣльницкій Федоръ
В. 41. Гацовскій Миколай
В. 43. Ханишакъ Андрей
Михальцьо Фецьо
В. 45. Карпякъ Теодоръ
Крупякъ Василій
Птахъ Максимъ
Бурць Якимъ
В. 46. Катреничь Анна, дитина
„ Йоанъ „
Декеръ Стефанъ
Декеръ М. Йоанъ
Декеръ Б. Иванъ
Цомпель Петро
Синюкъ Стефанъ
Харивъ Панько
Гоновчакъ Онуферъ
Вовкъ Илько
Побутцкій Никодимъ
В. 48. Вусикъ Николай
Грицко Павло, дитина
В. 50. Муха Павелъ
Хомякъ Василь
Барна Василь
Штахура Трофанъ
Гладь Клеменъ
Колодѣи Андрей
В. 51. Кузминьскій Казимиръ
В. 53. Стасякъ Павло
Михальскій Леонъ
Деревяньскій Михаилъ
Перакъ Антôнъ
Котовичь Иванъ
Попѣль Михаилъ
Запоточный Иванъ
Решетило Яковъ
В. 58. Кордиякъ Миколай дитина
В. 61. Алоє Юрко
Петеръ Юоко
Олѣяръ Мартинъ
Процьо Михаилъ
Бѣлый Михаилъ
Бочуръ Петро
Ґдулия Михаилъ
В. 62. Горощакъ Югаска, дитина
Андрейко Иванъ „
В. 65. Ясѣна Михаилъ
В. 72. Венгринъ Иванъ, дитина
В. 77. Кутко Стефанъ
Возный Юрій
Кєнжикъ Петро
Шаруба Антôнъ
В. 78. Недорощикъ Яковъ
В. 81. Будагази Василь
В. 82. Маюръ Дмитро
В. 84. Калфа Иванъ
В. 85. Крѣличь Петро
Гащиша Петро
В. 92. Богатчукъ Петро
Рыбачокъ Иванъ
Трачь Федоръ
В. 100. Мичка Марія
А. 111. Матисъ Иванъ
В. 113. Пашинковять Иванъ
Баранъ Онуферъ

С. Ядловскій,
секретарь.

Справоздане касове

„Рус Народ. Союза" за мѣсяць Октоберъ 1904.

Ч. бѣжуче		
2190	Ellworth, Pa. М. Р. Н. С.	18.00
2191	Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	8.10
2192	Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С.	33.77
2193	Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	22.10
2194	Gradatim, Pa. М. Р. Н. С.	9.00
2195	Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	54.89
2196	Providence, R. I. М. Р. Н. С.	18.10
2197	Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	96.50
2198	McKeepsort, Pa, Бр. св. Й. Хрест.	99.15
2199	Centralia, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	16.68
2200	Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хрест.	32.82
2201	Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	33.71
2202	Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	16.63
2203	Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	23.07
2204	Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	43.40
2205	Chisholm, Minn. Бр. св. О. Ник.	17.35
2206	Manown, Pa. Бр. св. О. Никол.	31.19
2207	Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	43.78
2208	Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	30.15
2209	McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	87.43
2210	Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	19.06
2211	Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богород.	42.30
2212	Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих	22.87
2213	Cannonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	16.69
2214	Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Илiи	33.66
2215	New York, N. Y. Тов. Зоря	7.40
2216	Granville, N. Y. Бр. св. Геор.	13.20
2217	Chisholm, Minn. Бр. св. Арх. Мих.	11.69
2218	Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	24.61
2219	Terryville Conn., Бр. св. Арх. Михаила	7.37
2220	Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хрест.	46.14
2221	Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	16.83
2222	Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	19.95
2223	New Britain, Conn. М. Р. Н. С.	6.28
2224	Northampton, Pa. Бр. Усп. Пр. Богор.	111.63
2225	Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	158.41
2226	Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая	13.70
2227	Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	72.02
2228	Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	12.48
2229	Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	38.80
2230	Taylor, Pa. М. Р. Н. С.	22.65
2231	Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богор.	10.40
2232	Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	29.31
2233	Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	29.04
2234	Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	21.78
2235	Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	75.89
2236	Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	21.50
2237	Hastings, N. Y. М. Р Н. С.	10.75
2238	Trauger, Pa. Бр. св, Й. Хрест.	44.10
2239	Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	64.14
2240	New Florence, Pa. Бр. св. Василія	9.80
2241	Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	109.00
2242	New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	25.55
2243	Fredericktown, Pa. Бр. св. П и П.	25.48
2244	New Philadelphia, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	11.20
2245	Denning, Ark. Бр. Пр Богор.	3.18
2246	Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	35.20
2247	Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	22.46
2248	Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	197.58
2249	Philadelphia, Pa. Тов. Любовъ	12.75
2250	St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	23.00
2251	Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	10.50
2252	Simpson, Pa. Бр. св. Василія	31.95
2253	Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	67.38
2254	West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Богор.	20.10
2255	Scranton, Pa. Бр. св. прор. Илiи	77.00
2256	Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	20.89
2257	Jersey City, N. J. Клюбъ 4-охъ Мих.	9.00
2258	Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	23 23
2259	Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	45.80
2260	Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	20.80
2261	Mt. Carmel, Pa. Сестр. бр. Пр. Богород.	5.55
2262	Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	22.05
2263	Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	14.56
2264	Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	57.70
2265	Marion Heights, Pa. М. Р. Н. С.	10.25
2266	Yatesboro, Pa М. Р. Н. С.	14.36
2267	Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	9.75
2268	Mt. Carmel, Pa. Бр. П. и П.	41.65
2269	Glen Lyon, Pa. бр. Пр. Богор.	18.72
2270	Lopez, Pa. Бр. св. О. Николая	14.90
2271	Baltimore, Md. Бр. св. Анны	14.60
2272	Yorkville, O. М. Р. Н. С.	21.09
2273	Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хрест	124.60
2274	Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богор.	19.90
2275	Chicago, Ill. М. Р. Н. С.	8.32
2276	McKeesport, Pa. Бр. св. Ольги	6.28
2277	St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	44.43
2278	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитр.	40.29
2279	Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	98.85
2280	Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	19.95
2281	Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	6.75
2282	Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	29.40
	Разомъ приходъ за Октоберъ б. р.	3,206.24
	Готôвка зъ кôнцемъ Септембра б. р.	17,093.30
	Разодъ доходъ	20,299.54

Розхôдъ за Октоберъ:

Посмертне по бл. п. Семанъ Фусякъ Troy, N. Y.	600.00
„ „ „ „ Андрей Павликъ Northamptonn, Pa.	600.00
„ „ „ „ Иванъ Палѣновскій Scranton, Pa.	600 00
„ „ „ Осифъ Угринякъ McKeesport, Pa.	251.50
Кошта похорону по „ „ „ „ „	97 00
Орґанъ Союза за Октоберъ б. р.	470.20
Платня Голов. Урядникôвъ за Октоберъ б. р.	105.00
Рентъ вôдъ сейфу за 2 мѣсяцѣ и опалъ офѣсу	19.70
Почтовй выдатки Голов. секретара за Окт беръ	19.70
За справы кортовй адвокатъ	67.50
За 1000 листовыхъ паперôвъ	5.00
На календарь на 1905 рôкъ	200.00
Шафа для Союзовыхъ рѣчей	10.00
Разомъ розхôдъ	3,045.60

Зôставлене:

Разомъ доходъ	20,299.54
Розхôдъ за мѣсяць октоберъ	3,045.60
Готôвка зъ кôнцемъ октобра б. р.	17,253.94
Пожички	1,369.90
Загальный станъ касы зъ кôнцемъ октобра б. р.	$18,623.84

А. Шаршонь, касієръ, **С. Ядловскій**, секретарь,
К. Кирчôвъ, предсѣдатель.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для рускoго народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ.$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу" через Книгарню Шевченка ул. Чарнецького 26, Львôвъ.

Оплачувати газету треба все гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати в реєстрованôм листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордер). Money order, то є карточку, котру достанете вôдъ почтаря або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы єго адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Замѣтки.

О. Василь Жолдакъ выѣхавъ сими днями зъ Канады назадъ до Галичины. Яка цѣль єго поѣздки не знаємъ, знаємъ тôлько, що о. Жолдакъ перебувъ своимъ вôдъѣздомъ мавъ нараду зô звѣстнымъ москвофiломъ о. Обушкевичомъ. Видно пôзнавъ свôй свого. — Недавно секу приѣхавъ до Америки Василiянинъ Кизима, покрутивъ ся трохи коло Питсбурга, посидѣвъ у айриского бискупа въ Алтуна, въ джерзiситской церкви наговоривъ дурниць, посидѣвъ знова трохи въ польскôмъ эмiграцiйнôмъ домѣ въ Ню Йорку и вôдъѣхавъ, коштомъ айриского бискупа зъ Алтуна, назадъ до краю. Митрополитъ Шептицкiй повиненъ бы больше важати якихъ попôвъ высилає въ своимъ имени до Америки, бо такiй якъ два згаданiй отцѣ, не приносятъ тутешнымъ церковнымъ справамъ жадноѣ користи, а митрополитови лишь ганьбу.

Нюйорскi Славяне, а властиво тамошнiй славяньскiй москвофiлы, заложили „Славяньске Здружене" и покупили для него дôмъ. Шумна назва нема що казати, але пôдъ нею криє ся не що инше а звичайненькiй собѣ клюбъ або касино, де будуть сходитись не робôтники, але москвофiльска iнтелiгенты якъ лѣкарѣ, адвокаты, попы, редакторы и т. и. на читанє газетъ, карты, бiлярдъ, пиво. Се знаємо доперва вôдъ одного члена сего Славяньского Здруженя. Чогожь туманити дармо людей, чому не сказати сего ясно?

— —

Минувшого мѣсяця дня 26, высвятила независима грецка консисторiя въ Канадѣ одного нового попа безъ участи епископа. Въ сей спосôбъ згадана консисторiя покôнчила разъ на всегда свои зносины зъ Серафимомъ и задумує поступати справдѣ самостôйно, не узнаючи власти жадныхъ епископôвъ. Серафимъ тимчасомъ будує „катедру" въ Винипегу, самъ власными руками...

— —

Засудженый нюйорскимъ судомъ за брехуньство и очернюванє о. Стефановича — редакторъ нюйорскои казеты, хоче конечно зробити зъ себе мученика. Каже, що о. Стефановичъ напосѣвъ ся єго знищити и т. д. а навить порôвнує свою не винность зъ невинностiю Христа. О. Стефановичь цѣлкомъ не напосѣдавъ ся знищити таке нужденне сотворѣнє якъ редакторъ. Коли згаданый редакторъ зачавъ разъ вразъ бабрати на о. Стефановича послѣднѣй плюгавства, тодѣ о. Стефановичъ завôзвавъ Гладика, щобъ свои брехнѣ вôдкликавъ. Гладикъ не зробивъ сего и тогдѣ розумѣє ся, отецъ Стефановичъ мусѣвъ вôддати справу до суду. А вже те, що Гладикъ порôвнує себе зъ Христомъ — се п осте богохульство. Христосъ нѣкого не чернивъ анѣ фальшиво не оскаржувавъ, а если оскаржувавъ кого, то на пôдставѣ певныхъ фактôвъ. Гладикъ чернивъ людей безпôдставно, закидавъ имъ те, чого они нѣколи не зробили, а коли прийшовъ часъ доказати фактами те що пописавъ, вôнъ давъ ногамъ знати. Тожь о томъ, щобы о. Стефановичь завзявъ ся на дурного редактора ще дурнѣйшои казеты, не може бути и мовы. О. Стефановичеви ходило не о особу Гладика, але о боронене своеи власнои, нѣчимъ не сплямленои чести.

Не дерунъство?

Отче Товтъ! Чи се не дерунъство, если по унiятскихъ порохiяхъ, котрѣ не дôстають запомоги зъ Синоду, але оплачують все самъ, самотный платить 3.00 на рôкъ а у васъ $ 4.00?

Чи се не дерунъство, если вы за хрещене дома кажете собѣ платити $5.00 и за дорогу? Кажете, що, вы нѣколи не хрестите дома. На щожь вы положили въ своимъ прайскурантѣ цѣну на те чого не робите?

Чи оголошуе якiй розумный чоловѣкъ цѣну того чого не продає? — Що вы перекручуєте чужй имена, то видно, що бракъ вамъ аргументôвъ и тимъ хочете людямъ очи заслѣпити. Въ тôй самôй цѣли вживаєте и лайки. Але мы не дивуємо ся, бо и чогожь можна сподѣватись вôдъ перекинчика, та царославного пройдохи?

Выборы

Во вторôкъ дня 8. падолиста вôдбули ся въ Сполученыхъ Державахъ выборы и побѣдниками вышли републиканє. Якъ звѣсно розôграла ся того дня велика битва помѣжъ двома найсильнѣйшими капиталистичными партiями — републиканами и демократами. Републиканє достали поражаючу бôльшость голосôвъ, больше якъ въ роцѣ 1900, пôдчасъ коли число голосôвъ демократичныхъ вôдъ послѣдныхъ выборôвъ значно змалѣло. Битва розôграла ся отже лишь помѣжъ демократами и републиканами, але взяли въ нѣй участь також и соцiялисты, котрй тутъ ставляють доперва можна сказати перший кроки и гартують свои молодй силы. Хоч число соцiялистичныхъ голосôвъ не значне, але коли його порôвнати зъ числомъ соцiялистичныхъ голосôвъ минувшихъ выборôвъ, то побачимо дуже великiй прирôстъ. Хоч партiя соцiялистична въ Спол. Державахъ находить ся доперва въ пеленкахъ, то всежь таки коли возьмемо пôдъ увагу те, що въ роцѣ 1900, соцiялисты достали 90,000 голосôвъ, а теперь число се майже сѣмъ разôвъ больше, то є соцiялисты достали 600,000, то побачимо, що партiя соцiялистична робôтнича тутъ постоянно зростає, и має передъ собою велику будучность, котра вже теперь тревожить богачôвъ. Коли переглянемо поодинокй державы, то побачимо, що полудневй голосували за демократами, а пôвнôчнй за републиканами. Коли порôвнаємо сегорôчнй выборы, зъ выборами зъ року 1900, то побачимо, що теперѣшный кандидатъ Рузвелтъ дôстає 2.652.000, а демократичный кандидатъ Паркеръ 529.000 отже бôльшость републиканьска въ тôмъ роцѣ выносила 2.123.000; въ роцѣ 1900 кандидували: републиканецъ Мекъ Кiнлей и демократъ Браенъ. Републиканє достали 1.401.563, а демократы 585.277, отже бôльшость републиканъ выносила 816,286 голосôвъ.

Зъ тыхъ чиселъ бачимо, що републиканє зразтаютъ, демократы малѣютъ; але соцiялистична робôтнича партiя також зростає. Иньшими словами, мы бачимо въ Америцѣ, що мiлiонеры републиканє щоразъ больше нагромаджують въ своихъ рукахъ капиталъ и грошми побивають противникôвъ и власть ихъ въ державѣ опирає ся лишь на грошахъ. Тй выборы учать насъ также, що середнй богачѣ демократы що разъ больше занепадають и тратятъ сторонникôвъ, бо идея ихъ едыи ч знайде прихильникôвъ, а грошей у нихъ обмаль. Тй выборы учать насъ также, що до борбы зъ капиталомъ зъ републиканами, стає невеликiй еще, але вѣрою въ успѣхъ и любовью до вызискуваныхъ, сильный заступъ робôтникôвъ соцiялистôвъ. Коли за чотыри роки число републиканъ зросло пôвтора раза, то число соцiялистôвъ сѣмъ разôвъ побôльшилось. Сежь кождому ясне, що чимъ больше зростає капитализмъ, тымъ больше робôтники приходять до самосвѣдомости и органiзують свои силы. Конецъ концôвъ побѣдили републиканє и Рузвелтъ дотеперѣшный президентъ остає на дальшихъ чотыри роки президентомъ, позаякъ дôставъ 325 електоральныхъ голосôвъ, пôдчасъ коли Паркеръ дôставъ лишь 151 голосôвъ.

— —

На початку надолиста вôдбули ся выборы пословъ до рады державной въ Отавѣ въ Канадѣ. Тамъ боролись зô собою також двѣ партiи: лiберальна и консервативна. Хоч въ Канадѣ є меньше Русинôвъ чимъ въ Сполученыхъ Державахъ всежъ таки обѣ партiи дуже числили ся зъ ними, чого доказомъ є, що,якъ-то „Канадийский Фармер", консервативцы, щобы собѣ з'єднати при выборахъ голосы рускихъ горожанъ, заснували за свои грошѣ руську тыжневу часопись „Слово". Також и лiбералы не заспляли своеѣ справы и, якъ пише „Слово", то ихъ органомъ платнымъ ставъ „Канад. Фармер" и захвалювавъ лiбералôвъ. Конецъ кôнцôвъ побѣдили всюда лiбералы и зискали значну бôльшость надъ консервативстами. Число лiберальныхъ пословъ є два разы больше чимъ консервативныхъ.

Вôйна на далекôмъ Сходѣ.

ГЕРОЪ ВЪ ПОРТѢ АРТУРА.

Надъ на пôвъ розваленымъ и румовищемъ засыпанымъ мѣстомъ Портъ-Артуромъ, зависѣло страшне знамя заглади и безнадѣйности. Єсли вôйна є пекломъ, то пôдъ Портомъ Артура найстрашнѣйша вôтхлань пекольна. Тысячѣ и тисячѣ людей, и те що спосôбный духъ людьскiй выдумавъ, а справдй руки людьскй сотворили, все те гине въ пекольнôмъ огни. Справдѣ малй, косоокй, жовтй Японцѣ научили ся стрѣляти пôдъ Портомъ Артура, научили ся розбивати скали, ставити засѣки безъ перестанку, безъ впину, нинѣ и завтра, въ день и въ ночи. Вôдъ 26го мая, вôдъ битвы пôдъ Кiнчавъ, розпочала ся облога Порту Артура. Дня 26 мая, коли Японцѣ заняли приступомъ узвгôря Нашагъ, цофнули ся Росiяне поза укрѣплення Порту Артура. Больше якъ пять мѣсяцѣвъ ставитъ опôръ хоробра залога не приятелеви, а смерть має обильне жниво середъ облягаючихъ и обложеныхъ, ажъ земля пересякла кровью воюючихъ, ажъ зъ борбы стала ся страшна рѣзня. И найхоробрѣйше серце обороньцѣвъ Порту Артура захитало ся теперь и щезла всяка надѣя на помôчь. Ген. Штакельберґъ йшовъ на вôдсѣчь обложенцямъ, але 14 и 15 червня зôставъ побитый пôдъ Вафинґавъ. Куропаткинъ йшовъ на помôчь обложенцямъ, але въ серпни зôставъ побитый пôдъ Лiао-Янґомъ, а въ половинѣ жовтня пôдъ Мукденомъ. Теперь бачать хоробрй оборонцѣ Порту Артура, що ихъ судьба, ихъ упадокъ вже рѣшеный, вже наближає ся. Они вже стратили надѣю, а однакъ борять ся дальше зъ такою хоробростiю, якъ мабуть еще нѣколи не бороли ся Росiяне, а въ исторiи цѣлого свѣта маємо мало примѣрôвъ такои нечуваноѣ хоробрости. Вже недалекiй є часъ, коли героѣ оборонцѣ Порту Артура згинуть середъ румовыща розвалених домôвъ, мурôвъ и валôвъ. Славный прускiй ґенералъ Мольтке сказавъ, що вѣчный миръ є лишь мрѣя, але вôйна є частиною Божого порядку. Безъ войны заснѣтились бы люде, дбаючи про тѣло про жолудокъ. Въ вôйнѣ показує чоловѣкъ душу, показує найблагороднѣйшй чувства своеи душѣ, якъ вôдвагу, хоробрость, вѣрность, самопожертвованє и т. д. Єсли отже возьмемо пôдъ увагу Росiянъ, котрй боронять Порту Артура, то побачимо, що всѣ тѣ чеснота показали въ такôй мѣрѣ, що исторiя запише ихъ имена яко великихъ героѣвъ.

Телеграмы.

Петербургъ 6. Вôйськова часопись доносить про многй именованя и змѣны въ армiи росiйськôй на Далекôмъ Сходѣ. Ген. Лѣневичъ и Кавльбарсъ суть именованй командантами першои и третои армiи. Двохъ ґенераловъ взяло вôдпустку для поратованя здоровья. Зъ тыхъ змѣнъ въ росiйскôй армiи можна заключити, що ґен. Куропаткинъ не має замѣру зачѣпати Японцѣвъ въ тôмъ роцѣ, хиба-бы притрафилась незвычайно корысна способность. Въ дѣйсности на поли битвы спокôйно и всьо готовить ся на зиму. Пôдъ Портомъ Артура покищо також спокôйно и Японцѣ змѣнили вже мабуть попередный планъ заняти крѣпость приступомъ, але будуть вести реґулярну облогу. На кождый случай Росiя має досыть вôйська, щобы ставити Японцямъ рѣшучiй опôръ, коли-бы они хотѣли заняти Мукденъ, щобы тамъ зъ вôйськомъ перезимувати.

Лондонъ 6. Доносять тутъ зъ Чiфу и зъ Тiєнтсiну, що портъ-артурська залога цофнула ся ажъ до крѣпости Лiатi-Гiль, тамъ укрѣпила ся и десятьма пушками великого калибру зôставъ завзятый опôръ Японцямъ. Кореспонденты доносять, що много росiйськихъ жовнярôвъ дезертує и пôддає ся. Японцѣ посувають ся безъ впину напередъ. Зъ Мукдена телеграфують до Берлина, що росiйськй команданты приготовляють ся дати знати вѣсть про здачу Порту Артура.

Токiо 6. Позицiи обохъ армiй суть незмѣнеи. Росiяне острѣлюють въ ночи и рано японське лѣве крыло пушками великого калибру, однакъ безъ жадныхъ успѣхôвъ. Японцѣ на сей огонь не вôдповѣдають. Вже настали холоднй дни, вѣє зимный вѣтеръ, вôдъ часу до часу падає снѣгъ. Земля замерзла, а вôйсько запалює лишь мало огнѣвъ, щобы не звернути на себе уваги неприятельскои артилерiи.

Петербургъ 6. Вôддѣлъ китайскихъ бандитôвъ напавъ на полковника Богданова, котрый вразъ зъ двома перекладчиками пустивъ ся въ дорогу до Монголiи, щобы сей край дослѣдити, и замордувавъ его и обохъ перекладчикôвъ. Ґен. Куропаткинъ выславъ въ погоню за китайцями вôддѣлъ козакôвъ, щобы тихъ бандитôвъ половили и ихъ покарали.

Чiкаґо 7. По тридневнôй безперервнôй бомбардацiи Порту-Артура, через котру росiйськй укрѣплення поза мѣстомъ много потерпѣли, заатакували Японцѣ вчера пополудни крѣпость Шогозанъ. Прийшло до завзятои борбы, Росiяне ставили великiй опôръ. Въ кôнци мусѣли уступити передъ переважаючою силою Японцѣвъ. Однакъ два разы еще заняли Росiяне ту позицiю и два разы мусѣли уступити. Борба тревала до пôзна въ ночи. На другiй день рано найдено на стокахъ горы дуже много трупôвъ.

Петербургъ 7. Намѣстникъ Алексѣєвъ прибуде до Петербурга въ пятницю 11-го надолиста. Ходить поголоска що вôнъ буде именованый намѣстникомъ Кавказу, позаякъ тамъ теперь панує неспокôй. Ґен. Ґрiпенберґъ зô своимъ ґенеральнымъ штабомъ выѣзджає зъ Вильна дня 17-го надолиста на поле вôйны и обôйме начальство надъ другою манджурскою армiєю. Теперь мобiлiзують ся новй бригады стрѣльцѣвъ въ Полоцку, Ченстохевѣ, Одессѣ и Сувалкахъ. Въ наслѣдокъ великого браку официрôвъ на поли вôйны, покликано до вôйська всѣхъ резервовыхъ официрôвъ въ Петербурга, Вильна, Варшавы, Києва, Одессы, Москвы и Казаня. Пôдъ Лiао-Янґомъ и Мукденомъ стратили Росiяне около 1300 официрôвъ. На поли битвы має переваґу росiйська артилерiя, котра зôстала скрѣплена въ найновѣйшихъ часахъ великими арматами найновѣйшои конструкцiи.

Шанґай 8. Японьскiй военный корабель пôдъ Портомъ Артура натрафивъ на пôдводну мiну и затопивъ ся. Близшихъ вѣдомостей нема.

Чiфу 8. Японцѣ, котрй облягають Портъ Артура предложили росiйськй залозѣ дуже корыстнй услôвя если-бы зложили оружiє. Оденъ росiйськiй жовнѣръ, котрый попавъ въ плѣнъ

ській полскъ оповѣдавъ, що залога Порту Артура находить ся въ великôй нуждѣ и е зломана, бо бачить завзятôсть и неустрашимôсть непріятеля. При браку надѣѣ на вôдсѣчь и при недостачѣ поживы, прійшли Росіяне до переконаня, що побѣда Японцѣвъ е неминуча. Полоненый жовнѣръ запевнювавъ, що простѣ жовнѣры не бачать можности дальше боронити Портъ Артура тымъ больше, що та оборона приносить офіцирамъ честь и славу, а простымъ жовнѣрамъ лишь смерть або раны, а въ недалекôй будучности такожь и смерть голодову. Коли почувъ се ген. Ноґі, сейчасъ зôбравъ на нараду другихъ ґенераловъ и разомъ зъ ними уложивъ листъ до россійського войська въ Портѣ Артура, зъ зазывомъ щобы оно здало ся Японцамъ. Листъ сей зготовлено въ россійськôй мовѣ въ многихъ вôдписахъ а полоненый жовнѣръ поднявъ ся розпросторонити его помежь залогою. Въ листѣ тôмъ згадано про тревалый вôдворотъ Куропаткина и его неспособность побити Японцѣвъ, переломити ихъ ряды и прійти на помôчь Портъ Артурови. Балтійська фльота доперва выплыла зъ краю, а богато ще часу мине, заки она прибуде на мѣсце призначеня, а въ прочѣмъ хто знае чи прибуде. Самѣ Росіяне бачать, що Портъ Артура упаде певно, що нѣяка сила оборонити его не може, по що отже больше розливу крови? На конци листу е запевнене, що если россійська залога зложить оружіе и здасть ся, тогдѣ Японцѣ обôйдуть ся зъ ними по людськи. Та власне любовь людськости наклонила ихъ до написаня сего листу, щобы не допустити до страшного проливу крови. Листъ сей въ многихъ вôдписахъ розкиненъ згаданый полоненый жовнѣръ помежь портъ-артурською залогою. Коли повернувъ назадъ до японськои квартиры, розповѣвъ, що хочь россійське войсько нарѣкае на нужду и недостатокъ, однакъ про яку небудь здачу и чути не хоче. Кôлько войська стратили Росіяне въ Портѣ Артура, выстарчить згадати се, що компанія, до котрои полоненый жовнѣръ належавъ, числила въ початку облоги Порту Артура 800 жовнѣрôвъ, а теперь числить всего на всего 30 людя.

Мукденъ 8. Вчера цѣлый день тревала безъ перестанку борба артилеріи. Кождои хвилѣ може зачинити ся велика битва, на разѣ однакъ слѣдно, що кожда сторона выжидае атаку противника.

Токіо 8. По обохъ бокахъ вздовжь береговъ рѣки Чахо, оба противники все еще укрѣпляють ся и готовлять ся до великои битвы. Передні сторожѣ обохъ армій майже стикають ся зъ собою и часто зводять поменьшѣ битвы. Кождого дня приходять для россійськои арміи свѣжѣ войська, такожь арматы, амуніція и живность.

Мукденъ 8. Ґен. Ліневичъ, новоименованый командантъ першои россійськои арміи прибувъ осôбнымъ поѣздомъ до Мукдена. Тутъ принявъ его ген. Сахаровъ. Россійське войсько витало его зъ великимъ ентузіязмомъ. Россійська армія занимае фронтъ 60 миль довгій.

Шанґай 8. Одèнъ высокій китайській урядникъ слѣдивъ порушеня японськои арміи и доносивъ о тôмъ Росіи. Коли приловлено его на горячôмъ учинку, военый судъ засудивъ его на смерть за шпіоньство и засудъ сейчасъ сповнено.

Петербургъ 8. Великій зворушеня покликаныхъ до войська резервістôвъ по рôжныхъ мѣсцевостяхъ цѣлои Росіи, выкликало передовсѣмъ нелюдське трактоване ихъ зô стороны властей державныхъ. Перше уживано до перевозу войська на поле битвы звычайныхъ возôвъ на худобу. Противъ сего поставлено сильный протестъ, а правительство розглянувши цѣлу справу, выдало розпоряджене уживати до перевозу войська особливыхъ возôвъ, а такожь поручало войськовымъ властямъ обходити ся зъ жовнѣрами по людськи. До найбôльшихъ заворушень резервістôвъ, прійшло на Литвѣ въ Вильнѣ и Витебску. Родины резервістôвъ, находять ся въ великôй нуждѣ. Правительство платить жѣнкамъ резервістôвъ по 10 копѣйокъ денно на удержане, а ихъ дѣтямъ по 5 копѣйокъ.

Токіо 9. Доносять, що Японцѣ заняли подъ Портомъ Артура гори Рімонъ и Сузунгъ, а теперь цѣлу свою силу звернули на гору Ете.

Чифу 9. Бомбардація Порту Артура все еще тревае. Гранати градомъ падуть на мѣсто, такъ, що Росіяне не могуть понаправляти своѣ укрѣпленя вôдъ стороны моря. Жителѣ мѣста помагають войську въ оборонѣ крѣпости. Вже зачинае доскуляти обложенцямъ голодъ. Одно передмѣстє Порту Артура, замешкале Китайцями е цѣлковито знищене японськими гранатами. Разъ вразъ повстае въ мѣстѣ огонь, котрый нищить будовлѣ, склады и магазины. Въ послѣднихъ дняхъ згинуло тôлько войська по обохъ бокахъ, що небуло навѣть часу ихъ похоронити, и трупы лежать на воздусѣ и розкладають ся. Псы выганяй зъ мѣста заспокоюють свôй голодъ тѣломъ погибшихъ.

Петербургъ 9. Тутъ панує пересвѣдчене, що ген. Стессель нѣколи не здасть ся Японцамъ, але коли крѣпость упаде, тогдѣ вôнъ зъ цѣлою залогою зъ оружіемъ въ рукахъ кине ся на Японцѣвъ, щобы знайти смерть въ послѣднôй битвѣ.

Чифу 10. Зъ Порту Артура доходять щораз горшѣ вѣдомости. Японцѣ посувають ся напередъ и наближає ся все хвиля, котра рѣшить о судьбѣ крѣпости.

Токіо 10. Минувшои ночи заатакували Росіяне въ кôлькохъ мѣсцяхъ села Ламутінгъ и Сінчіпу, однакъ зôстали вôдперті зъ великими стратами.

Мукденъ 11. На многихъ мѣсцяхъ на поли битвы веде ся завзята борба артилеріи. Перевагу мають по большôй части Росіяне, такъ, що Японцѣ мусѣли опустити деякѣ позиціи, задалеко высуненѣ напередъ. Часто дѣе ся таке, що ворожѣ войська котрѣ суть дуже близько себе, пôдчасъ покою обдаровують ся взаимно цигарами а навѣть живностію. Войсько россійське мае велику надѣю на побѣду и е вже давно на се приготоване, що. Портъ Артура кождои хвилѣ упаде.

Петербургъ 11. Россійське міністерство войны подае, що урядово ствержено, що Росіяне стратили въ десятидневнôй битвѣ надъ рѣкою Чахе 33.250 людя раненыхъ и забитыхъ. Въ тôмъ числѣ находить ся 900 офіцирôвъ.

Токіо 11. Японське правительство затягнуло позичку въ сумѣ $60.000.000 въ банкахъ лондонськихъ и нюйоръкихъ.

Дописи.

З Holyoke, Mass.

В числї 44-ім „Свободи" зауважаємо допись, Ив. Круховского, з Chisholm, Minn. в котрій заохочує наших Русинів, щоби доносили до „Свободи" дописи з місцевостей в котрих живуть, де яка робота іде і т. д. Мені здае ся, що такий проєкт дуже добрий, та користний, для наших Русинів, замешкалих в Спол. Державах, понеже така річ дала бє можність декотрим з наших Русинів, не маючим праці довідатись де живуть наші люде, а там самим де можна дістати працю, а також і платню. У нас в Holyoke Русини, не можуть похвалитись, а ні хотайби наименьшим товариством, ані також найменьшим рухом умисловим, змаганем до просьвіти. Не же тут богато Русинів, бо всего щось 15-ять родин, і то маю на мисли лише тих Русинів, що еще ясно признають ся до своєї народности. Крім сего є тут кількох москальофілів, котрим редактор „Світа" з Bridgeport, Conn. попервертав мозговниці, що будто ті народови рускому лише в матющці Росії надія (?). Решта то самі зацофанці, котрі ще все позволяють вговорювати в себе, що вони були (?) і є Поляки, позволяють ся баламутити ляцким нагаванчам, щоби вступали до польских „Towarzystw", щоби давали свій тяжко запрацьований гріш „na pomniki ich sławnych mężow", і т. д. Чи то не сором для Русинів?! Тим гірший сором, що декотрі з тих хрунів встидають ся навіть своєї рідної мови! Як заговориш до него на улици по руски то він утікае від тебе, як чорт від сьвяченої води, щоби, хорони Боже, який Лях не довідав ся що він Русин! Але яких „przyjaciół" мають тії хруни в Поляках, може послужити слідуючеї факт. Перед чотирома роками, взялись Поляки, котрих тут жие 3000 (розуміє ся з Русинами) до будови косцьола. Доляри — на „chwałę Boga" були добрі так від Русинів, як і від Поляків але коли на одним з мітинґів оден з Русинів поставив внесеок, що коли і Русини жертвують на храм Божий, то теж не од. річа би було, щоби тут замешкалі Русини могли собі хотай раз на рік, спровадити руского священика — й то хотяй до сповіди Великодної, то що діялось по тих словах на гали — о тім широко розписуватись не треба. „Цо?! до нашего косцьола, ге?! wyrzucić moskalów! Co? damy my wam pora!" Так вили Ляхи! Здає ся що більше коментарів не треба на доказ чого наш нарід може сподівати ся від Поляків! Місцевість тут красна так здорова, фабрик є тут много ріжних — робота іде добре, платня при тяжшій роботі, від 1.25 до 2.50 денно, мешканя не дорогі. До того треба додати, що тутки в цілій околиці суть прекрасні фарми, як н. п. Westfield, Hatfield, Hately. West Springfield, й. т. д. на котрих завше есть ту місцевість, в котрій Русин при добрій та ощадній праці може забезпечити собі будучність, хотьби о тільо, що з часом непотребуваби бути залежним від Ляхів, або американьских капіталістів. При замкненю сеї дописи хотівбим поділити ся, з читачами „Свободи" новиною, що на 45,725, мешканців Holyok-у, більшу половину становлять женщини! На самій Польщи (?) (Польщою зовуть Поляки Oliver St.) припадає на одного хлопця 8 дівчат, тож й не дивота, що коли тут з'явить ся який хороший молодець, то аж моторошно ему стане, коли возьмуть дівчата очиньками вертіти та вадихати... Щож ви на тое, наші молоді майнери? На тім кінчу мое писане і здоровлю сердечно всїх читачів „Свободи" а редакції жичу кілька тисяч нових передплатників!

Михайло Беля.

Зъ Реймі, Па.

Будьте ласкаві помѣстити у нашôй „Свободѣ" сихъ пару рядковъ, бо я бы хотѣвъ бодай згрубша описати о нашомъ святѣ, яке мы обходили на св. Димитрія. — Пару роковъ тому назадъ про насъ у Реймі майже нѣхто не знавъ, але 2 роки тому заложили мы тутъ Союзъ а пôзнѣйше взяли мы тому братству св. Володимира за патрона и постарали мы ся о шапки, вôдзнаки и фану. Шапки и вôдзнаки поблагословивъ о. Понятишинъ въ Недѣлю дня 6-го Новембра а фана зôстала поблагословена при великôй парадѣ на св. Димитрія. На тôмъ торжествѣ були и посторонні люде, за що належить ся имъ подяка а особливо братству зъ Смокъ Ронъ, що цѣле явилось въ парадѣ. Не можемо ся вамъ вôдплатити братя Смокронцѣ въ другій спосôбъ хиба нашимъ рускимъ словомъ „Богъ вамъ заплатъ". А теперь звертаю ся до тихъ, що не належать ще до жадного братства анѣ до Союза. Памятай, брате, на себе и на свою родину. Знаешь добре, що до Союза платить ся лишь мізерныхъ 70 центôвъ на мѣсяць а въ разѣ смерти платить Союзъ ажь $600 доляровъ! То подумай собѣ дорогій брате, що за 70 центôвъ така велика сума грошей. Якъ бы то хотѣвъ самъ наскладати тыхъ 600 по 70 центôвъ, то ти треба жити близько 100 роковъ. Теперь платимо на хору пôдпору на мѣсяць по 50 центôвъ, а якъ захорѣешь, то братство дае тобѣ 5 долярôвъ на тыждень. То собѣ добре, брате, подумай, що за 50 центôвъ достанешь таку суму. Ты брате же жалуешь пôти до готелю и пропити два, три або и пять долярôвъ, а до Союза и до братства кажешь, що не маешь грошей. Ей брате опаматай ся, пристань до Союза и до братства, бо ты днесь идешь до майны а о двѣ або три години можуть тя вынести. Хтожь ся тобою займе якъ нигде не належишь? Можешь добре знати, що готельникъ нѣ. То, братя, нуже горнѣть ся купами, най люде знають, що и мы тутъ въ Реймі и на околици не спимо.

За урядъ братства св. Володимира Великого вôддѣлъ 58.

Н. Дудакъ, предсѣдатель, Трифонъ Варна, секретарь, Микола Лзворищакъ, кас.

Безъ вступного до Р. Н. Союза!!!

Дорогѣ Братя, Русины!

Въ котрого зъ васъ е сердце, котребы не палало любовью до своеи родины, до вашои сестрички, до вашого брата, до вашихъ серцю найдорожшихъ няня и мамы, що десь такъ за далекимъ Океаномъ въ нашôй обдертôй вôтчинѣ ожидають помочи вôдъ свого сынка, вôдъ своеи донечки, котрі поѣхали на зарôбки до сеи богатои краины?

Въ кого е серце, щобы не любило свою родину, жену и дѣточки, тотѣ твои квѣты, дорогій брате, котрыми ты такъ тѣшишь ся, котрымъ бажаешь щастя и просишь Господа лягаючи и встаючи о добру долю для нихъ, а котрыхъ ты идучи до роботы пригортаешь до свого серця, цѣлуешь и прощаешь ся чи знаешь, бо незнаешь чи назадъ повернешь — такъ въ дѣлоти здоровъ, чи нѣ.

Може тебе дорогій брате присипають глубокй майны, може тебе машина въ фабрицѣ розторощить, може десь на твоихъ скôкахъ будуть американьскѣ докторы практиковати и учитись? Все можливе, но ты, брате Русине, не знаешь сего напередъ.

Увежай брате, що ты бѣдный, ты не годенъ зробити маєтку, котрого бысь полишивъ своѣй родинѣ.

Твôй доляръ, котрый тяжко заробишь, есть роздѣленый на хлѣбъ, соль, на каваловъ мяса, на все, що тобѣ конечно потрѣбне до твого житя и твоеи тяжкои працѣ — отже ты не годенъ запаровати богато на выпадокъ нещастя.

Пригадай собѣ брате якъ привезли твого сусѣда забитого, котрый полишивъ жену и дрôбні дѣточки — он не бувъ въ Союзѣ. На него добрѣ люде сколектовали та похоронили тѣло, а що зъ женою сталось? Она бѣдна умлѣвала зъ розпуки, бо стратила мужа, стратила кормителя дѣточокъ, она чулась нещасливою вôдъ усѣхъ, она чулась пониженна, опущена, бо бѣдні ей дѣточки звязали тотѣ руки, котрѣ бы могли запрацювати на каваловъ хлѣба. А що, брате, зъ другимъ твоимъ приятелемъ сталось, котрый повертавъ зъ роботы и тренъ въ дорозѣ его забивъ? Правда, привезли его, похоронили величаво, всѣ приятелѣ посходились — и памятникъ на него положили, правда, бѣдна жена рыдала, плакала и дѣти плакали за своимъ дорогимъ няньомъ, котрый днесь такъ ихъ сердечно пращавъ и пôшовъ до роботы. Но мати каже: цитьте дѣточки, цитьте; нянью намъ лишивъ грошѣ въ „Союзѣ"; достанемо и пôвдемо до нашого краю, до бабцѣ и тамъ собѣ купимо хату. Тамъ буде намъ добре...

Отожь дорогѣ братя Русины, Руско Народный Союзъ буде принимати здоровыхъ Русинôвъ въ мѣсяцю Сѣчню (Януару) 1905 безъ вступного вôдъ першого року життя до 31 а вôдъ 31 до 45 за половину вступного. Приступайте братя численно, поки часъ, поки здоровле маете. Не вважайте на вашъ молодый вѣкъ, не вважайте на ваше здоровле, на вашу силу, бо то все якъ бы позичене. Днесь маете, завтра по нѣмъ. Рускій Народний Союзъ платить за 70 цнт. мѣсячно, 600 дол. посмертного за мужа, за утрату ока 100, за утрату ноги або руки 200 дол.; за жену 300 дол.

Записуйте свои дѣточки, бо достанете больше якъ въ якôй чужôй асекурации.

Вступайте громадно а нѣколи не пожалуете того марного гроша, котрымъ забезпечуете свою родину а вашу любовь до родины.

Н. Кирчôвъ, предс. Р. Н. Союза.

191

ОГОЛОШЕНЕ.

Пошукує ся в Cincinnati, O. когось до удїлюваня початків языка руского. Зголошеня по англїйськи, нїмецьки або французьки на адресу: Vely, 1215 Elm St.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный председатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-председатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій BALTIMORE, M. D.
Заст. касієра ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
Ник. Дембицкій......Mahanoy Plane, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока..................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив. Сенько....................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко...............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій.............Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій...........Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій.......McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь...............Mt. Carmel, Pa.

Головный організаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.

Ч. 419. КВІТЪ $300.00

на триста долярôвъ, котрі п. Илько Курила отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Фтеонѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

St. Louis, Mo., Sept. 25, 1904.

Илько Курила.
Свѣдки { А. Валевскій, Теодос. Курилэ.
Михаилъ Ридзикъ, предсѣд.,
Григорій Копча, секретарь.

Ч. 433. КВІТЪ $600.00

на шѣстьсотъ долярôвъ, котрі п. Марія Павликъ отримала яко посмертну запомогу по мужу Андрею зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Northampton, Pa, Oct. 26, 1904.

Марія Павликъ.
Свѣдки { Стефанъ Цапъ, Йосифъ Ґеренда.
Николай Кравчишинъ, пред.
Гавріилъ Онущакъ, секрет.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

Упокоивъ ся дня 15-го Октобра 1904 въ Seymour, Conn. членъ 18 вôддѣлу Р. Н. Союза ДЕНИСЪ ШЕБЕШОВИЧЪ. Небôщикъ мавъ лѣтъ 42. Походивъ зъ Галичины, села Нова Весь, пов. Нов. Санчь. Полишивъ въ краю жѣнку 5 дрôбныхъ дѣтей.

Вѣчная память!

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Lopez, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 89, буде принимати въ мѣсяцю Новембру новыхъ членôвъ безъ вступного. Дня 27 Новембра вôдбуде ся рôчный мітинґъ. Будуть читати ся рôчні рахунки и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не прийде на сей мітинґъ, заплатить 50 центôвъ кары.

М. Таньчакъ, председатель,
В. Фецишь, секретарь.

БЕЗЪ ВСТУПНО[illegible]

Братство св. АА. Петра и Павла, вôддѣлъ 46 въ Plymouth, Pa., принимае новыхъ членôвъ безъ вступного до братства и до Союза вôдъ 16. до 30. Новембра 1904.

Ст. Прибылъ, предсѣд.,
С. Гринякъ, секрет.,
544 West Main St., Plymouth, Pa.

ДОБРА НАГОДА.

Братство св. Арх. Михаила, вôд. 14 Р. Н. Союза въ St. Louis, Mo. буде припимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Новембру до братства безъ вступного а до „Союза" пôсля новыхъ статутôвъ. Прото нехай кождый, хто еще не належить до братства, приступае сейчасъ, бо нѣхто не знае, що го чекае днесь а що зарапь.

Голосити треба ся на адресу секретара братства:

Mr. Gregory Kopcha,
173 George st., St. Louis, Mo.

За Урядъ Братства:
М. Ридзикъ, предс.,
А. Валевскій, кас.,
Гр. Копча, секр.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Перть Амбой, Н. Дж., вôддѣлъ 104 Р. Н. Союза, буде принимати новыхъ членôвъ безъ вступного на мітинґу дня 4-го Децембра. На той мітинґъ взываю всѣхъ членôвъ, щобы ся зъявили и выплатили свôй довгъ, бо буде ся здавати рахунки зъ цѣлого року и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не явить ся, заплатить кары $1.00, урядники $2.00.

К. Шкуратъ,
Н. Вавирчакъ,
Р. Сидоръ.

ПОДАЄМО

до вѣдомости Русинамъ въ Ню Йорку якъ и членамъ братства св. Володимира вôд. Р. Н. Союза 108, що наше братство утримуе мітинґи въ кожду Суботу передъ першимъ, точно пôвъ до девятои годины вечеръ, въ гали Блащиньского на 5 улици число 414. Котрі Русины еще не належать до жадноі орґанізаціи нехай прийдуть до насъ, а мы ихъ приймемъ радо якъ своихъ братôвъ. До братства платить ся 25 ц. мѣсячне, за котрі братъ мае въ разѣ слабости $5 00 тыжневои запомоги. Тожь не вôдкладайте братя ино вступайте заки часъ.

Вôдъ Уряду Братства:
А. Вовкъ, председатель,
А. Шеремета, секретарь,
Я. Лошко, касієръ.

— Дня 20-го Новемрба о першôй годинѣ пополудни вôдбуде ся мітинґъ братства св. Й. Хрестителя въ Скатдейлъ, Па. въ домѣ п. Илька Коваля. Членъ що не явить ся на мітинґъ заплатить 50 центôвъ кары. На тôмъ мітинґу будемо принимити новыхъ членôвъ до братства безъ вступного.

Теодоръ Пелешь, предсѣд.,
Теодоръ Ярошь, секретарь.

Даємо до вѣдомости Русинамъ въ околици Прайсбурґъ, Па., що братство св. Василія Великого въ Priceburg, Pa., вôддѣлъ Союза 19, принимае новыхъ членôвъ вôдъ 16-го Октобра 1904 ажь до 1-го Януара 1905 цѣлкомъ безъ вступного до братства. Братя Русины! Спѣшѣть чимъ скорше и приступайте до нашого братства и до Р. Н. Союза. Дуже добра нагода приступити безъ вступного. Котрі не стоите ще у жаднôй орґанізаціи не жалуйте тихъ пару центôвъ платити мѣсячно до братства и до Р. Н. Союза, бо у салонѣ, якъ знаєте, богато бôльше пôде.

Стефанъ Сисакъ, секретарь.

— ДНЯ 30-го Октобра вôдбувъ ся рôчный мітинґъ братства Успенія Пресв. Вородицѣ и Р. Н. Союза вôддѣлъ 33, въ Нортгемптонъ, Па. На тôмъ мітинґу выбрано новый урядъ на слѣдуючій рôкъ, а именно: Гавріилъ Онущакъ председатель, М. Лукачовскій секретарь братства, Н. Олекса касієръ, М. Петрикъ секретарь Союза. Ихъ заступники: М. Чепелякъ мѣстопредсѣдатель, Илько Ярощакъ заступ. братского секретаря, Вас. Круба заступникъ касієра; М. Мѣзякъ старшій господарь; Й. Ґеренда, Н. Кравчишинъ и Т. Федько контрольна комісія, Й. Ксьонцъ капітанъ, Й. Чапута хорунжій. На мітинґу вступило 18 новыхъ членôвъ такъ що наше братство числить теперь 181 членôвъ. Що до маєтку, то братство мае свôй власный цминтарь вартости $1.500.00 а въ касѣ готôвки $660.00, значить братскій маєтокъ выносить бôльше якъ два тысячѣ долярôвъ. Тôлько заґаздовало наше братство за 5 лѣтъ вôдъ свого заложеня.

Всякі письма дотичачі Союза треба засылати на адресу:

Michael Petrik,
Box 48, Northampton, Pa.

ОГОЛОШЕНЄ.

Братство св. Арх. Михаила, вôд. 14 Р. Н. Союза, въ St. Louis, Mo. буде обходити свого патрона св. Арх. Михаила въ Недѣлю 20 Новембра 1904. Тому повѣдомляю всѣхъ членôвъ, щобы кождый явивъ ся въ гали де вôдбувають ся мітинґи о 10-ôй годинѣ рано зъ вôдзнакою. Хто не прийде заплатить 50 ц. кары. Се дотычить особливо членôвъ зъ St. Louis, Mo., Madison, Belleville и Maryville, Ill. Кождый зъ нихъ мае прийти на рокове свято свого патрона, бо инакше мусить заплатити кару.

Гр. Копча, секретарь,

БРАТСТВО

св. Архистр. Михаила въ Hazleton, Pa. буде обходити празникъ свого патрона дня 21-го Новембра 1904. Проте упоминаємо всѣхъ членôвъ того братства, щобы жаденъ членъ не важивъ ся ити въ той день до роботы. Въ церкви буде Богослуженє за живучихъ членôвъ братства и Парастасъ за усопшихъ. По скôнченю Богослуженя пôде братство разомъ до Менерхоръ галѣ въ Гейзлтонъ, Па. и тамъ вôдбуде ся великій баль на доходъ братства. Просимо всѣхъ братôвъ, щобы кождый появивъ ся на Богослуженю пôдъ карою одного доляра. На балю буде знаменита музика словеньска и польска; буде такожь грати наша сполкова банда. Но забувайте, що то наша руска, рôдна орґанізація буде обходити той великій празникъ.

М. Мардинякъ, председатель,
Ф. Поливка, секретарь.

ПОДЯКА.

Я нисше пôдписана Марія Павликъ зъ Нортгемптонъ, Па. складаю сердечну подяку урядникамъ Р. Н. Союза за такъ скоре выплаченє $600.00 по моимъ мужу Андрею Павликъ. Ті грошѣ менѣ такъ були потрѣбні, якъ кождому чоловѣкови Боже спасенє, а то для выхованя моихъ дрôбныхъ дѣточокъ. Отожь тотi жены, котрыхъ мужове ще не належать до братства анѣ до Союза а суть бѣдні, нехай ихъ якъ найскорше пôшлють, щобы приступили до братства и до Союза, бо нѣхто не знае яка доля єго чекае, такъ якъ и мене худобну. Такъ само дякую и урядникамъ нашого братства число у Союзѣ 33, що менѣ такъ добре помагали у моєй чорнôй годинѣ. И кождый членъ або жена най будуть вѣрні тому братству Усп. Пресв. Богородицѣ, щобы числило якъ найскорше 500 членôвъ.

Марія Павликъ, вдова.

Першій Великій Баль

уряджуе братство св. Петра и Павла вôддѣлъ Союза 102 дня 24. Новембра 1904 въ галѣ на розѣ улиць Сентралъ и Вудлендъ, въ Кліввелендъ, О. Початокъ о год. 1-ôй попол. На баль сей запрашаємо всѣ сполки зъ Клевеланду и околицѣ, абы були ласкаві, прийти на той нашъ першій баль. Особливо-жь запрошуємо братôвъ и сестры, що належать до Р. Н. Союза. Незабудьте прийти на тоту нашу забаву, а комітетъ балевый и урядъ братскій прийме Васъ вдячно и щиро. Поздоровляємо всѣхъ читателѣвъ и членôвъ Союза.

Ив. Сенько, секретарь.

— На жадане многихъ Русинôвъ зъ Америки и Канады подаю всѣмъ кому на тôмъ залежить до вѣдомости, що моя адреса слѣдуюча:

Rev. J. A. Zaklynskyj,
St. Nicholas Church,
Box 40, FORD CITY, PA.

ОГОЛОШЕНЄ.

Шукае дѣвчины вôдъ 18—19 лѣтъ, молодець 22 лѣтъ. Походить зъ Варшавы, Русинъ. Зарабляе до 30 и 35 долярôвъ на мѣсяць. Голоситись на адресъ:

Anton Maykshak,
Box 106, Spring Valley, N. Y.

Ґде есть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє наперѣдъ.

ДЕ ЄСТЬ?

Василь Мартякъ зъ села Велика (Надь) Поляна. Хто бы о нѣмъ знавъ або вôнъ самъ, зволить зголоситись на адресу:

John Hudak,
Box 22, Elkhorn, W. Va.

Въ справѣ жертвъ на Народный Фондъ и Руску Бурсу.

Нехай нѣхто не посилае спису жертводателѣвъ анѣ грошей на сі цѣли до редакціи »Свободы«. И списъ жертвъ и грошѣ треба посилати впростъ на адресу:

Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, N. Y.

а на чекахъ и моніордерахъ написати John Glowa, treasurer N. F. — О. Тимкевичь дôставши те все, запише докладно у книжки, списъ жертводателѣвъ пришле намъ до оголошеня въ »Свободѣ« а чекъ або моніордеръ зашле касієрови Ив. Ґловѣ въ Екселсіоръ, Па.

Просимо сего порядку всегда держатись. Такій порядокъ мусить бути, инак ше нѣ списъ жертводателѣвъ, нѣ выказъ вплынувшихъ грошей не може бути правильно и скоро оголошуваный.

Редакція „Свободы".

Жертвы на Народный Фондъ и Руску Бурсу.

На хрестинахъ у Ивана Паславского въ Питсбурґу жертвували на Народный Фондъ: Бандровскій 1.00; Иванъ Паславскій, Юрко Ручка, М. Климовичь, Вол. Кульчицкій, А. Горницкій, Григ. Ґутъ, Химовякъ, М. Попѣль, Иванъ Хапка, П. Славскій, Ив. Баранецкій по 10 цт.; Юсько Бака 5 ц. разомъ ....$2.15.

На хрестинахъ у Петра Губяка въ Мекіспакс, Па. зôбрали на Руску Бурсу Александеръ Горощакъ зъ Монесенъ и Антôнъ Каня зъ Мекіспаксъ, Па. вôдъ слѣдуючихъ гостей: Антôнъ Каня, Анна Андрейчинъ, Иванъ Сиякъ и Петро Губякъ по 1.00; Евтихій Бодакъ, Романъ Дроздякъ, Захарь Хорощакъ, Иванъ Секула, Алекс. Горощакъ, Стефанъ Поляньскій, Петро Шкварла, Йосифъ Рейда, Андрей Гальчакъ и Илько Петришинъ по 50 ц.; Петро Каня 30 ц.; Николай Щавиньскій, Иванъ Ватрала, Дионизій Риджикъ, Тимко Хорощакъ, Стефанъ Гощакъ, Данько Ґарбера, Захарь Тижбôръ, Яковъ Мудракъ и Гриць Криницкій по 25 ц.; Иванъ Клюка 15 ц., разомъ ....$11.70.

Въ Ланкестеръ, Н. Й. у Василя Ямельского вôдбули ся хрестины дня 16-го Октобра. Гостѣ забавляли ся дуже красно. При забавѣ якъ щирі Русины не забули и о Народнôмъ Фондѣ. Промовивъ Гавріилъ Мѣдякъ пару слôвъ до гостей и жертвували: Гавріилъ Мѣдякъ, Митро Сухина, Иванъ Максимикъ, Петро Смôльницкій, Василь Маскаль, Павло Трояновскій, Марія Мѣдякъ, Семко Максимикъ, Анна Несторъ, Людвика Трояновска и Панько Несторъ по 25 ц.; Єва Сухина и Анна Максимикъ по 15 ц.; Анна Смôльницка, Федоръ Окаль, Марія Маскаль, Д. Лесюкъ и Марія Окаль по 10 ц., разомъ........$3.55.

На хрестинахъ въ М. Шептака зôбравъ Н. К. на Руску Бурсу вôдъ слѣдуючихъ гостей: Н. Кулянда, М. Олесневичь, А. Мотчаръ, Д. Хрущь, А. Шептакъ, Теод Хоронжикъ, Пар. Олесневичь и М. Шептакъ по 25 ц.; С. Ґацура и Он. Ґацура по 20 ц.; Г. Пелячикъ, П. Вислоцкій. Д. Кулянда и Н. Хоронжикъ по 10 ц.; О. Вабовскій 5 ц., разомъ $2.85.

П. Мартинъ Пелехъ зъ Дербі, Кон. зôбравъ на заручинахъ у Ивана Коваля въ Шелтонъ, Кон. 2.40, а на хрестинахъ у члена Союза Асафата Спѣвака 6.00, разомъ ....$8.40.

На хрестинахъ у А. Секулы, въ Пасеікъ, Н. Дж. зôбрали К. Здзеба и А. Кузмичь слѣдуючі жертвы: К. Здзеба 50 ц.; А. Секула 25 ц.; И. Кузмичь, И. Миланичь, А. Тарасъ, М. Басалыґа, А. Басалыґа, У. Обжуть, Ю. Волчко и А. Кузмичь по 10 ц., разомъ $1.55.

П. Ф. Поливка зъ Гейзелтонъ, Па. зôбравъ....$1.77.

П. Михайло Котелець зъ Бофало, Н. Й. зôбравъ на хрестинахъ у Д. Стецика слѣдуючі жертвы: Ксеня Стецикъ 50 ц.; Стеф. Юрчакъ и Дмитро Котелець по 25 ц.; Иванъ Каванко 20 ц., Мих. Котелець, Ив. Ґалайда и Федоръ Бренкачь по 10 ц., разомъ........$1.50.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Падолистъ.

17	Ч.	Іоанникій
18	П.	Ґалактіонъ
19	С.	Павелъ
20	Н.	Єронъ
21	П.	Св. Мих. Архангелъ
22	В.	Онисифоръ
23	С.	Ерастъ и Олимпъ

— КРАДѢЖЪ американьскихъ листôвъ на краковскôй польско-галицкôй почтѣ дала починъ до енерґічного слѣдства судового и дисциплѣнарного. Слѣдчій судія др. Тишнадель переслухувавъ старшого офіціяла почты въ Краковѣ, Ивана Ляндфріда и поручивъ его арештувати. — Ляндфріда суспендовано въ урядовыхъ чинностяхъ ще передъ трема мѣсяцами, коли выйшла на яву крадѣжь американьскихъ листôвъ зъ долярами. Однакъ и потôмъ пропадали листы, тому вôдвернуло ся було вôдъ него пôдозрѣнє. Але его арештоване вказуе, що вôнъ такожь не бувъ безъ вины.

— ҐЕНЕРАЛЪ Куропаткинъ завѣвъ для російскои арміи нові мундуры, які показались практичнѣйшими вôдъ давныхъ. Зима въ Манджуріи е вельми остра, тому ходило о забезпечене жовнѣра передъ студенею, а при тôмъ мундуръ мусить бути легкій и выгôдный. Новый мундуръ буде отже складати ся зъ короткого кабата скроеного на шведскій спосôбъ, споднѣвъ зъ грубого сукна або пôдшитыхъ скôрою, а замѣсть плаща буде пôвкожушокъ. Такъ зодягненый жовнѣръ буде мôгъ легко рушати ся и не буде перемерзати. Офіцирамъ позволено носити вовняні шапки, які бы накрывали голову, шию и лице; на лици буде лише отвôръ вôдъ очей до устъ. Надто офіцеры могуть носиты жовті окуляры для охороны очей передъ блескомъ снѣгу.

— ПОЧТОВЫЙ голубъ, высланый зъ Портъ Артура, здаесь, до Мукдену, залетѣвъ ажь до Новоселицѣ, російскои коло Черновець на границѣ російско-буковинскôй де его спôймавъ купець Гнатъ Добровольскій. Голубъ мавъ на нôжцѣ срѣбный дрôтъ зъ написомъ „Портъ-Артуръ, ч. 37", а пôдъ его однымъ крыломъ висѣла маленька перґаментова коверта зъ листомъ писанымъ на шовковôмъ папери. Листъ бувъ записаный самыми числами. Показуе ся, що почтовый голубъ не все долетить тамъ, де ся належить.

— ЗЪ Десладжь, Мо. доносять намъ, що робота тамъ иде добре и платня такожъ досыть добра. Такъ само и въ Бонъ Теръ иде добре робота а платня о 20 центôвъ бôльша якъ въ Десладжь. Робôтникôвъ потрѣбують. — Не знати чи ся вѣсть правдива, бо листъ зъ сею новиною не бувъ нѣкимъ пôдписаный.

ЗЪ ЧОГО СКЛАДАЄ СЯ ГОРѢВКА?
(Казка.)

Кажуть, що горѣвку выдумавъ чортъ, и вôнъ першій пустивъ еѣ межи людей.

Отже се було тогди, якъ чортъ першій разъ паривъ горѣвку.

Въ желѣзному казанкови надъ сильнымъ огнемъ варила ся тота паруха. Господарь Иванъ, въ котрого тогды чортъ служивъ, все носивъ и пôдкладавъ дрова пôдъ казанокъ и нетерпелививъ ся ожиданємъ, бо чортъ обѣцявъ ему зварити зъ его збôжа щось незвычайного, небувалого на свѣтѣ.

Два дни пôдкладавъ Иванъ дрова а чортъ лише пôдмѣшувавъ въ казанку и усмѣхавъ ся до себе.

— Гей, ты, а колижь то кôнець буде тому вареню?! Та вже щобъ воно не знати що було, то за той часъ зварило-бъ ся? — нетерпелививъ ся Иванъ.

— Будьте терпеливи̂ дядьку! — успокоювавъ чортъ — тажь бачите, що оно ще и не кипѣло; отъ мусить закипѣти кôлька разôвъ, тай буде готове.

И Иванъ дальше пôдкладавъ дровъ, та уважавъ, коли оно те „не знати що" вже разъ закипить.

Нарештѣ третого дня закипѣло першій разъ.

— Гей ты слухай! — гукнувъ тогды Иванъ на чорта — ади вже кипить!

На се прибѣгъ скоро чортъ и влявъ до першого кипятку трохи индичои крови.

Якъ закипѣло другій разъ, тогды чортъ долявъ трохи малпячои крови а за третимъ разомъ кипятку знову доливъ крови льва. Въ кôнци, коли вже закипѣло четвертый разъ, чортъ доливъ на те свинячои крови.

— Агій на тебе! — крикнувъ Иванъ побачивши таке плюгавство. — А тожь що за напôй буде такій плюгавый зъ такими домѣшками?

— Не плюгавъ, поки не закоштуєшь! — вôдмовивъ на се чортъ.

И отъ ще за день тай горѣвка була готова. Тай напивъ ся еи Иванъ зъ цѣкавости, що оно таке, хочь бридивъ ся тыхъ таємныхъ чортовыхъ домѣшокъ. Напивъ ся, тай за кôлька хвиль, розôбрала сивуха Ивана и запанувала его нервами. Єму стало весело и якось солодко та охочо.

— Ей друже! — крикнувъ тогды Иванъ до чорта — я ще такого доброго не пивъ, тôлько одно якъ собѣ нагадаю то ажь менѣ нудно стає.

— А то що? — запытавъ чортъ.

— А те, що горѣвка така добра, але що въ нѣй є те плюгавство, рôжни̂ крови.... а може и еще що?

То нѣчого, якъ будешь собѣ самъ варити горѣвку то не давай того, а она буде така яка є — вôдповѣвъ чортъ и шепнувъ до себе: Завше коли-но будешь варити горѣвку, я додамъ до неи тои мѣшанины, бо безъ того она нѣчого не варта була-бъ!

И справдѣ оно такъ є!

Де днесь варять горѣвку и не доливають тои мѣшанины крови, за те чортъ все еи невидимо доливає.

Коли отже чоловѣкъ выпе першу и другу чарку горѣвки, то починає надувати ся немовь индикъ — се вôдъ индичои крови. По третôй и четвертôй чарцѣ, починає галасувати, выкрикувати, и наслѣдувати рухи малпы — се вôдъ малпячои крови. Коли-жь выцѣдить пяту — шесту чарку, то тогды прибирає грôзну люту поставу немовь левъ, а се вôдъ львиной крови. А вôдтакъ, коли причиняє собѣ чарокъ, то по просту переходить въ напастливый, неспокôйный, докучливый характеръ свинѣ... вôдъ свинячои крови.

Всячина.

ЖИТЄ ВЪ ПОРТЪ АРТУРѢ.

До Чіфу прибуло недавно зъ Портъ-Артура кôлька осôбъ, зъ котрыхъ одна описує житє въ обляженôмъ мѣстѣ ось якъ: Канонада треває день и нôчь. Ґранаты и шрапнелѣ ворьочуть безнастанно. Набоѣ зъ великихъ 12-цалевыхъ гарматъ пригадують выте собакъ або вовкôвъ, потрясають стѣнами домôвъ и хитають ними. Въ початкахъ бомбардаціи женщины млѣли або дôставали гістеричныхъ нападôвъ, однакъ зъ часомъ привыкли до всего. Богато осôбъ посивѣло. Нѣгде не можна чути ся безпечнымъ, хиба пôдъ покровомъ окопôвъ. Тому всѣ ховають ся и сплять въ ямахъ, выкопаныхъ въ горахъ. Старе мѣсто потерпѣло дуже вôдъ бомбардованя, нове менше. Всежь таки въ день плыве въ мѣстѣ звычайне, трудяще житє. Вôдъ 8-ои год. вечеромъ Портъ Артуръ тоне зовсѣмъ въ темрявѣ. Вôдъ моря не видно анѣ одного свѣтла, нѣ одна лѣхтарня не свѣтить ся на улицяхъ, нѣ одна лѣхтарня на коробляхъ. Дуже строго заказано свѣтити лямпы и свѣчки, не закрывши вôконъ грубыми темными ролетами, такъ щобы нѣ оденъ промѣнчикъ свѣтла не дôставъ ся на дворъ. Лише море освѣтлюють ясно крѣпосни̂ рефлекторы. Згôдно зъ приказомъ ґенерала Стеселя населенє Портъ-Артура заосмотрюють въ поживу консумційни̂ комітеты. Комітетъ мѣста Дальнего отворивъ въ будинку давного готелю „Франція" дешеву кухню, въ котрôй харчує ся постôйно 200 до 300 осôбъ, самыхъ мешканцѣвъ Дальнего. Ажь до часу утвореня строгои бльокады доставлювано до Портъ-Артура въ Чіфу у великôй скôлькости деякі̂ средства поживы, якъ рыжь, ярину, мясо и. т. п. Теперь о свѣжі̂ продукты дуже трудно. Консумційный комітетъ роздавъ частину припасôвъ властителямъ склепôвъ для розпродажи пôсля таксы, затвердженои Стеселемъ. Портъ Артура має великі̂ припасы для недужихъ. Свѣжого мяса и дробу зовсѣмъ нема. Теперь населенє Портъ-Артура живить ся кôньскимъ мясомъ. Деколи можна дôстати свѣжои рыбы. Вôдчуває ся такожь недостачу бѣля та обувы. До часу скрѣпленя бльокады (2-го серпня) Портъ-Артура заосмотрювавъ ся въ воду зъ мѣскихъ водопроводôвъ. Теперь водопроводы не дѣлають. Зате на приказъ ґен. Стесля выкопали керницѣ зъ чистою и обильною водою.

НОВА ИСТОРІЯ ЧОЛОВѢКА.

На теософічнôмъ конґресѣ въ Дрезднѣ якійсь Рудольфъ зъ Липска выголосивъ нову гіпотезу зъ исторіи чоловѣка. По думцѣ Рудольфа на земли жило передъ нами вже пять людскихъ расъ, що зовсѣмъ вымерли. Попередни̂ расы складали ся зъ великанôвъ и мали дуже высоку культуру. Выгибли міліонъ тому лѣтъ назадъ. Ті̂ расы не знали нѣ грѣха, нѣ рôжницѣ пола. Могли не лише ходити по земли, але й лѣтати у воздусѣ. Щезли не наслѣдкомъ вымертя, лише перетворились въ нові̂ расы, въ нові̂ поколѣня. Вся історія людства — то мандрôвка по рôжныхъ планетахъ. Нынѣшный чоловѣкъ живе на пятôй зъ черги планетѣ и находить ся на 25-ôмъ степени свѣтовои мандрôвки.

Приповѣдки.

Якъ безрога сыта, перевертає цеберъ.

Де все гостина, тамъ наступить голодна днина.

Лихои мысли нѣ загôрчити, нѣ засолодити.

Людей пытай, а свôй розумъ май.

Не дай Боже щастя а дай розумъ.

Говорити то не горохъ молотити, а що маешь сказати, то напередъ розжуй.

Языкъ не помело, а слова не полова.

Ученому свѣтъ, невченому тьма.

Чоловѣкъ цѣлый свôй вѣкъ вчить ся розуму, а дурный вмирає.

Кого Богъ карає, тому розумъ вôдбирає.

Дурный и въ Кієвѣ не купить розуму.

Улѣпивъ Богъ душу, якъ дулаву грушу.

Дурный носить серце на языцѣ, а мудрый языкъ на серци.

Розумный якъ Соломоновъ патынокъ.

Яка-така придыбашка, або захотѣнка, дурному радôсть.

Оденъ дурень закине въ воду сокиру, а десять розумныхъ не вытягнуть.

Лѣпше мудрый хочь лихій, якъ добрый, а дурный.

Зъ дурнемъ нѣ найти, нѣ подѣлити.

Дурному горы не має, дурному море по колѣна.

Дурного и въ церквѣ бють.

Нѣтъ у дурня толку за курку.

Яке въ колыску, таке въ могилку.

Хто родивъ ся вовкомъ, сему лисицею не бути.

Крукови и мыло не поможе, а горбатого не выправить и могила.

Яке дерево, такій клинъ; якій батько такій сынъ.

Не сей тато, що сплодивъ, а сей, що выгодувавъ.

Зъ молодого, якъ зъ воску, що хочешь, то й влѣпишь.

Молодôсть-буйнôсть, для молодого нема розмыслу, нѣ намыслу.

Молоде орля, та лѣпше старого гуляє.

Горе тобѣ воле, коли тебе и корова коле.

Слухай старыхъ людей, чужого розуму наберешь ся и свого не згубишь.

СМѢШНЕ.

ПЕВНЫЙ ДОКАЗЪ.

Мужикъ до жандарма: Я кажу вамъ ще разъ, що се не мôй песъ!

Жандармъ: „Тая дивѣть ся, вôнъ бѣжить за вами!

Мужикъ: „Хиба таке! — таже и вы бѣжите за мною та вы прецѣ не є мои.

Въ горахъ взявъ собѣ оденъ панокъ провôдника-пастуха, щобы провадивъ. Пастухъ наближаючи ся до небезпечного мѣсця каже: „Пане, теперь уважайте, бо зъ сего мѣсця вже не одна худобина въ пропастъ полетѣла".

Сухоногому жидкови ставъ господарь на ногу а той крикнувъ: „Ей ґаздо, що вы собѣ гадаєте, що я ноги вкравъ?"

Господарь: Борони Божо, бо певно бувъ бысь лѣпше выбравъ.

Мужикъ до (цирулика): „Жидку! коли вже менѣ двѣ шѣстцѣ вôддашь?"

Цир.: „Які̂-жь вы, ґаздо дивні̂, чи-жь я пророкъ, щобы се вамъ сказати?"

М: „Я вже виджу, що ты крутишь, але мене не змудруєшь, бо я своєѣ кровавицѣ не подарую: заразъ клади менѣ пявокъ за двѣ шôстцѣ!"

Ветеринарь всипавъ порошокъ въ цѣвку и сказавъ господареви, щобы вôнъ ті̂ порошки коневи въ горло задувъ. За часокъ прибѣгає господарь и заводить: „Ей, пане дохторъ, пане дохторъ!"

„Що такого?" пытає лѣкарь".

„Якъ я лише встромивъ цѣвку коневи въ ротъ та хотѣвъ подути, а проклята шкапа покваппила ся та менѣ порошокъ въ горло выдула".

